

Nieuw
leven

2

Een diep-
Fries te mid-
den van de
Saksen

5

Dorens en
distels (I)

6

Betutteling?
Nee, de
noodklok!

7

Ardi Klok-
kers vindt
weg terug
naar geloof

10

Excuses, geven en ontvangen

Er zijn dingen die mis gaan in het leven. We zondigen in gedachten, woorden en werken om maar een oude trits te noemen.

DOOR DS. TAMMO
OLDENHUIS,
COEVORDEN

Soms gaat het onbewust. Je zegt iets tegen iemand wat een uitwerking heeft als een dolksteek. Of er gebeuren door jouw toedoen dingen die een ander als een steen op de maag liggen. Hoewel je woorden kunt terugnemen, is de uitwerking al een feit geworden.

Spijt betuigen

Natuurlijk is het goed spijt te betuigen en excuses aan te bieden. Je verontschuldigen heet dat, dat is overigens niet een 'sorrietje', maar die ander vragen jou de schuld af te nemen. Wat kan het een opluchting zijn als die verontschuldiging wordt aangenomen. Volgens mij kunnen excuses alleen maar opgeld doen tussen daders en slachtoffers.

Plaatsvervangende excuses

Plaatsvervangende excuses lijken mij volstrekt onzin. Natuurlijk moet je bijvoorbeeld als ouders, wanneer je kinderen iets gedaan hebben wat niet door de beugel kan, je oprechte spijt betuigen aan de gedupeerde.

De gemeente Amsterdam overweegt excuses te maken voor de slavenhandel. De Nederlanders waren de slaven-transporteurs bij uitstek en zouden kapitalen hebben verdiend over de ruggen van mensen die als koopwaar verhandeld werden. De geschiedenis herijken lijkt me geen slechte zaak. Door ons

MOETEN DE FRIEZEN DIE IN
754 BONIFATIUS IN DE BUURT VAN
DOKKUM HEBBEN VERMOORD SOMS
ALSNOG HUN EXCUSES AANBIEDEN?

voorgeslacht zijn inderdaad soms wandaden gepleegd, zeker in de gekolonialiseerde gebieden. Maar al te vaak is gebleken dat mensen met macht zich ontpoppen tot beesten en naasten behandelen als koopwaar of oud vuil. De moderne slavernij in de seksindustrie is daar ook een bewijs van.

Niet overdrijven

Aan de andere kant wordt er soms sterk overdreven. Dat Nederland grote winsten uit de slaventransporten heeft gehaald bijvoorbeeld is niet waar. Het is inderdaad een zwarte bladzijde uit onze geschiedenis en daar kun je je alsnog voor

schamen. Maar excuses daarvoor aanbieden?

Bonifatius en Johan van Oldenbarneveld

Is het dan ook geen zaak dat Afrikaanse staten die de slavenhandel hebben gefaciliteerd hun excuses aanbieden? En wat als het nageslacht van de onderdrukten en benadeelden een vergoeding wil ontvangen van degenen die excuses maken? Raak je dan niet in een onontwarbare kluwen verstrikt? En moeten de Friezen die in 754 Bonifatius in de buurt van Dokkum hebben vermoord soms alsnog hun excuses aanbieden? En hoe zit het met de moordenaars van Johan van Oldenbarneveld, hebben we van hen ook nog excu-

ses te verwachten? Trouwens wie moeten dan in deze gevallen de excuses in ontvangst nemen?

Lessen leren uit de geschiedenis

De zaken benoemen is goed en werkt verhelderend maar daar houdt het dan ook op. De geschiedenis houdt ons een spiegel voor. En die spiegel vertelt ons dat we hebben te leren van de fouten van ons voorgelacht. Het oude Godswoord zegt: "Wie meent te staan, zie toe dat hij niet valle." Daarom alleen al zijn de lessen uit de geschiedenis belangrijk. Wie de geschiedenis vergeet, zal de weg naar de toekomst niet vinden. Excuses voor zaken van eeuwen her dragen daar niets aan bij.

Commentaar

Oud

DOOR ESTHER DE VEGT, KERKELIJK
WERKER, VRIES

"Ik word oud!" zei mijn man laatst met tegenzin. Zegt u dat ook wel eens? En hoe oud bent u dan precies? Meestal is deze uitspraak negatief bedoeld.

In deze tijd vinden we ouder worden vaker vervelend dan fijn. Bij ouderdom denken we aan dingen als aftakeling, rimpels, lichamelijke ongemakken, kortom: achteruitgang. Sommige mensen willen niet hun echte leeftijd noemen, omdat ze bang zijn dat anderen ze oud vinden.

Maar waarom vinden we dat zo erg? Dat vraag ik me wel eens af. Waar komt ons negatieve beeld van ouder worden en oud zijn vandaan?

Natuurlijk zijn er, als je ouder, wordt ook nadelen: je lichaam gaat nu eenmaal wat mankementen vertonen en de kans is groter dat er mensen om je heen komen te sterven. Ik begrijp dat je daar verdrietig van wordt.

Maar misschien helpt het ons om ook de positieve kanten van het oud worden te laten zien. Misschien worden we daardoor wat minder bang om zelf oud te worden. Er is nog zoveel dat wel kan als je oud bent. Er zijn nog zoveel dingen om van te genieten in het leven. Ze zijn waarschijnlijk niet meer zo groots en meeslepend als toen we jong waren, maar het zijn de kleine dingen die het doen...

Zoek eens contact met een oudere in uw omgeving. Wie weet kan hij of zij je nog iets leren over de mooie kanten van oud zijn. En zegt u de volgende keer met plezier: "ik word oud!"

Nog geen abonnee?

MAAK
SNEL
KENNIS!

Zie achterpagina

Primeur: Reyer in Zwolle

Reyer, de bekende 30-jarige worship artiest en producer, gunt Zwolle de primeur: een avondvullend programma vol remixes van bekende worship hits. Niet alleen Reyer staat op het podium, want alle tracks worden live vertolkt door toptiesten als Dwight Dissels, Pearl Jozefzoon en vele anderen. In het voorprogramma staat Roberto Rosso.

Zaterdag 28 september, 19.30 uur, Zwolle, Hedon, Burg.
Drijbersingel 7, € 12,50, kaarten: www.hedon-zwolle.nl

Aangepaste kerkdienst De Krim

Tijdens deze dienst van SIEN-Ommen gaat ds. G. Rohaan uit Nieuwleusen voor. Het thema is: 'Groot zat' en familie Ter Horst-Finkers zorgt voor muzikale begeleiding. Ook zijn er voldoende muziekinstrumenten aanwezig om zelf muziek te maken. SIEN zet zich in voor een samenleving waarin iedereen, met en zonder beperking, mee kan doen.

Zondag 29 september, 15.00 uur, De Krim, Protestantse
Kerk, Parallelweg 39, incl. drankje na afloop, www.sien.nl

Joke Buis in gospelzangdienst

Zangeres Joke Buis is onder andere bekend van de Johannes de Heerlieders, die ze op geheel eigen wijze vertolkt. Haar repertoire bestaat uit oude liederen die ze in een nieuw jasje steekt of nieuwe liederen met een knipoog naar het verleden. Voorafgaand vindt om 16.00 uur een Hammergezinsdag plaats, georganiseerd door drie kerken.

Zondagavond 29 september, 19.00 uur, Den Ham,
Gereformeerde kerk

Welkom: 52 nieuwe proefabonnees

Goed nieuws! De afgelopen maanden hebben de lezers van het Gezamenlijk Zondagsblad bij hun krant ook een cadeaukaart aangetroffen. Hiermee konden ze iemand anders een gratis proefabonnement schenken. Dat heeft maar liefst 52 geïnteresseerden opgeleverd. De redactie bedankt iedereen die zich heeft ingezet voor deze actie en heet de nieuwe lezers hartelijk welkom.

Actie gemist, maar wel interesse? Zie www.gezamenlijkozondagsblad.nl/abonnementen en klik op proefabonnementen

Weekend van de Kerkproeverij

De derde Kerkproeverij vindt plaats op zaterdag 28 en zondag 29 september: de deuren van honderden kerken gaan open en iedereen is van harte welkom om kennis te komen maken. Er doen al 500 kerken mee aan dit landelijke evenement: katholiek, protestants, evangelisch en baptist.

Aanmelden en tips: www.kerkproeverij.nl

Jubileumeditie Zuidwoldiger Zangavond

De honderdste Zuidwoldiger Zangavond wordt een waar feest. Hennie Wiechers en Rolanda den Boon loodsen de bezoekers door de avond, waarin ook Het Fries Mannenensemble, sopraan Judith Sportel en organist Harm Hoeve present zijn. Allemaal oude bekenden van de Zangavonden. Ter ere van het jubileum is er voor iedereen een hapje en drankje na afloop.

Zondag 29 september, 19.00 uur, Zuidwolde, Hervormde Kerk, collecte voor Nobody's Child Sri Lanka

Cursus Geestelijke Stabiliteit

Deze cursus gaat het over hoe je (geestelijk) stabiel kunt zijn. Soms is het best lastig om in deze tijd op de been te blijven. Er is van alles dat onze aandacht vraagt. Gezin, werk, sociale omgeving, sociale media. Mensen willen het liefst in alles succesvol zijn. Daar komt nog bij dat christenen vaak strijd moeten voeren om de juiste richting te bepalen en aan slechte dingen weerstand te bieden. Al deze onderwerpen komen aan de orde in deze cursus.

Dinsdag 1 oktober, 19.30 uur, Zwartsluis, 't Trefpunt, info en aanmelden: www.leerhuiszwartewaterland.nl

Voor echte mannen

Op zoek naar verdieping van geloof, goede gesprekken en vriendschap? Kom dan naar de Noordermannen Hoogeveen. De eerstvolgende keer is spreker Han Jansen te gast. Waarover hij praat blijft nog even geheim, maar feit is dat het een aansprekend thema is voor alle mannen. Vast voor de agenda's: op 22 november komt Timothy van de Vliet spreken. Houd voor meer informatie Facebook Noordermannen Hoogeveen en de website www.noordermannen.nl in de gaten.

Vrijdag 18 oktober, 19.50 - 21.30 uur, Echten, Zorgboerderij Refaja, Oshaarseweg 19

ISRAËL-AVOND?

Mail naar nieuws@gezamenlijkzondagsblad.nl
Gratis plaatsing!

Nieuw leven

'De Geest en de bruid zeggen: 'Kom!' Laat wie luistert zeggen: 'Kom!' Laat wie dorst heeft komen; laat wie dat wil vrij drinken van het water dat leven geeft.' (Openbaring 22:17)

DOOR DS. EGBERT JANS, OLDEMARKT

Het begon met berichtjes op Facebook: grote aantallen ooi-evaars gespot in Oldemarkt en omgeving. Op elke lantaarnpaal, op schoorstenen en op de kerktoren. Al een tijdje is zichtbaar dat de ooievaar bezig is aan een 'comeback'. De randvoorwaarden om zich hier weer te setten, groeien. Een mooi schouwspel al die ooievaars, ondanks de stevige hoeveelheden mest die ze achterlaten.

Opsteker

Toen op een keer maar liefst vijf ooievaars in onze beuk de nacht doorbrachten, zorgde dat overigens wel voor de nodige opmerkingen. Maar wij zijn al een tijdje 'op weg' met onze tweelingmeiden en zoon... van 18 en 16 jaar. Ik heb het beeld toen maar van

tische beelden op, terwijl zijn komst ook de start van een nieuw begin en nieuw leven zal zijn. En om dat nieuwe begin wordt zelfs geroepen door de Geest en de Bruid: de roep komt zowel vanuit God als vanuit de mens, vanuit God(s dimensie) en vanuit de mens(elijke dimensie). Er ligt een verlangen aan ten grondslag naar zijn aanwezigheid,

ER LIGT EEN VERLANGEN AAN
TEN GRONDSLAG NAAR ZIJN
AANWEZIGHEID, NAAR DE SITUATIE
WAAROVER GOD WEER KAN ZEGGEN:
TOF! ZEER GOED!

een geestelijk karakter voorzien. Stel je eens voor dat we de komst van die ooievaars interpreteren als de komst van nieuw leven in geestelijke zin. En dat die ooievaars daar de voorbode van zijn. Een mooie opsteker in deze tijd van kerkverlating...

Nieuw begin

Link zo'n geestelijke interpretatie ook eens aan de woorden van Jezus als Hij zegt: 'Leer van de vijgenboom deze les: zo gauw zijn takken uitlopen en in blad schieten, weet je dat de zomer in aantocht is.' Die tekst staat in de context van Zijn terugkomst. Dat roept misschien apocalyp-

naar vervulling, vernieuwing en herstel van de schepping, naar de situatie waarover God weer kan zeggen: TOF! Zeer goed!

Ik ben zo vrij ook vervulling van dat verlangen naar het geestelijke leven van nu te trekken. Naar een (opnieuw) ontwaken van nieuw leven door het drinken van het 'water dat leven geeft.' Een nieuw verlangen, een dorst zelfs, naar het leven met Hem en de ervaring van Hem door vervulling met Hem... door zijn Geest.

Fundamentele hoop

Ik ben er de mens niet naar om mee te huilen met de wolven in het bos als het gaat om het

'minder worden' van de betrokkenheid op de Gemeente van Christus. Dat doet me veel, maar ik weiger om te wanhopen. Waar wij als Lichaam van Christus voor mogen staan, gaat dat allemaal ver te boven. Ons is fundamentele hoop aangereikt en een leven dat alle machten van zonde, dood en duisternis de nekslag heeft gegeven. Ik wil leven en geloven naar deze belofte en belijdenis: 'Onze hulp - en verwachting - is van de Heer onze God, die hemel en aarde gemaakt heeft, die trouw is tot in eeuwigheid en niet laat varen het werk van zijn handen.' Daarom blijf ik roepen, samen met de Geest: "Kom en drink!"

polderpraat

Iets voor iemand doen is goed en nobel. Maar...

DOOR DS.
GERHARD HEERINGA,
SWIFTERBANT

In hartje Londen, op Trafalgar Square, staat de monumentale kerk St. Martins in the Fields. De kerk is mede bekend om haar kamerorkest The Academy of St Martins in the Fields en heeft een 500 jaar oude band met de Britse koninklijke familie.

Van dat laatste lig ik niet wakker. Veel belangrijker vind ik het Café in the Crypt, een absolute aanrader. Het meest boeiende is evenwel het motto van de kerk:

MENSEN HUN WAARDIGHEID
TERUGGEVEN, HEN UIT DE VERF LATEN
KOMEN. DE GODGEGEVEN
TALENTEN AAN HET LICHT LATEN
KOMEN. MENSEN MÉNS LATEN
WORDEN!

At the heart, on the edge. In het hart, aan de rand. De kerk heeft projecten met daklozen, ontheemden en migranten, maar speelt niet voor Sinterklaas. Het is geen voedselbank.

Samuel Wells, een van de predikanten: "Niemand hoeft hier met een lege maag rond te lopen. Er zijn verschillende organisaties die daar voor zorgen." St. Martins wil er niet zozeer vóór dan wel mét mensen zijn. Wells: "Met (with) is het meest fundamentele woord over God." Immanuel, God met ons. De projecten zijn er daarom op gericht om men-

sen uit de verf te laten komen, zodat ze hun talenten kunnen inzetten, hun waardigheid terug krijgen en tot hun bestemming zullen komen. Niet voor, maar met.

Het laat me niet los. Speel het niet tegen elkaar uit. Iets voor iemand doen is goed en nobel. Maar mét iemand zijn, er bij blijven en desnoods het met iemand uithouden, dat is confronterend en kostbaar. Geld geven? Mooi. Altijd doen. Maar tijd (dat is ook geld!) spenderen met iemand die je niet direct als vriend zou uitzoeken, dat is andere koek.

GELD GEVEN? MOOI. ALTIJD DOEN.
MAAR TIJD (DAT IS OOK GELD!)
SPENDEREN MET IEMAND DIE JE NIET
DIRECT ALS VRIEND ZOU UITZOEKEN,
DAT IS ANDERE KOEK.

Het gaat dus niet zozeer om het vullen van een maag, om het lenigen van een lichamelijke nood. (Prima!) Het gaat om het 'vullen van het hart'. Mensen hun waardigheid teruggeven, hen uit de verf laten komen, de Godgegeven talenten aan het licht laten komen. Mensen méns laten worden!

De kerk is steeds minder zichtbaar in het hart van een dorp of stad. Niet erg, zolang ze maar in het hart van de samenleving wil zijn. En als je in het hart bent, ben je ook meteen aan de rand.

Via deze rubriek, met nieuws uit de protestantse kerken in Drenthe, Overijssel en Flevoland, worden wekelijks duizenden lezers geïnformeerd over het kerkelijk leven in de eigen regio. Aan het plaatsen van gemeenteberichten zijn geen kosten verbonden. Alleen digitaal aangeboden informatie wordt opgenomen en zo lang er voldoende ruimte is. Meer info via Henriëtte Gerfen, tel.: 0546 - 577475, e-mail: henriette@topic-cc.nl

Drenthe

AALDEN

Contactpersoon: Kerkstraat 16, 7854 PG Aalden tel. 0591-371538

Kerkdienst 29 sept.: GK Aalden 10.00 ds. D. Boekema, Putten. **Organist:** Mans Kuipers. **Knd. en oppas. Collecte:** kerk.

BOVENSMILDE

Kerkdienst 29 sept.: 9.30 ds. S. Kits. **Organist:** Jan Hazenberg. **Paaskaars aansteken:** Manon v/d Hoek. **Collecten:** I. Diaconie. 2. Kerk. Bij de uitgang: beheer. **Oppas:** aanwezig. **Knd.:** Leonie Blomsma.

Wel en wee. De hartoperatie bij mw. J. Wieringa-Bos, Kraaiheide 9, bleek een complexe ingreep te worden. Na enkele spannende dagen is het verder goed gegaan en zij zal nu ik dit schrijf vandaag (13 sept.) van het UMCG naar het WZA worden overgebracht. We wensen haar alle rust toe om goed te herstellen.

Jarig. 22-09: dhr. A. Bos, Kanaalweg 106-a, 9422 BG Smilde: 86 jaar.

29-09: mw. J.A. de Vries-van Noort, Zwenkgras 2, 9421 NL: 78 jaar.

29-09: dhr. W. Halsema, Rondgang 7, 9408 MC Assen: 85 jaar. 02-10: dhr. L. Snippe, Hoofdweg 141, 9421 PA: 81 jaar.

03-10: dhr. W.E. de Vries, Zwenkgras 2, 9421 NL: 79 jaar. Allen van harte gefeliciteerd!

Jubileum. Dhr. G. Dussel en mw. H. Dussel-Woldhuis, Bremstraat 1, 9421 RT die op 29 sept. 30 jaar zijn getrouwd.

Mw. H. Riepma-van de Zandschulp en dhr. A.W. Riepma, Haverhullen 32, 9403 WH Assen die op 3 oktober 35 jaar zijn getrouwd. Wij wensen u allen een fijne dag en Gods zegen voor de toekomst!

COEVORDEN

Contactpersoon: mw. J. Kramer-Gossen, Eendrachtstr. 27, 7742 VJ Coevorden, tel. 0524-512538

Kerkdiensten 29 sept.: GK 10.00 ds. H. Nagelhout. **Organist:** Jan Kamphuis. **Knd.:** groep I t/m 8. **Oppas:** Lianne en Myrthe. **Bloemendienst:** mw. H. Botma. **Collecten:** I. Kerk. 2. Diaconie. Deurcollecte: jeugd. **19.00** mw. W. van der Scheer-van der Hoek, De Krim. Gez. Stap-in-dienst. M.m.v. Life Line. **Thema:** Denk om jezelf, een ander trapt voor jou niet op de rem! Na de dienst is er koffie/thee in De Hoeksteen.

DIEVER

Contactpersoon: mw. L. Dolsma-Maat, Kalteren 6, 7981 LR Diver, tel. 0521-592114

Kerkdiensten 29 sept.: 10.00

NIEUWS VOOR HET GZ?

Mail naar nieuws@gezamenlijkzondagsblad.nl
Gratis plaatsing!

ds. B. van Werven. **Knd.:** alle groepen. Na de dienst is er koffie en de mogelijkheid om gezamenlijk te lunchen; ook gasten zijn hierbij van harte welkom. **19.15** ds. B. van Werven.

EMMER-COMPASCUUM

Kerkdienst 29 sept.: 9.30 ds. K. van Staveren, Dedemsvaart. M.m.v. Ichthuskoor. **Knd. en Jongerenkerk. O.v.d.:** mw. R. Roffel en mw. H. Kiers. **Diaconen:** mw. I. Boer en mw. T. Deuring. **Organist:** v/h Ichthuskoor. **Oppas:** Linie Moorman. **Knd.:** Janneke. **Beamteam:** Hilda. **Gastheer/dame:** dhr. J. Terpstra en mw. B. Busscher. **Autodienst:** dhr. H. Buursema: mw. Huizing; mw. R. Roffel: fam. Potze. **Collecten:** I. Kerk. 2. Spaarcollecte. 3. A.K.A.

ERICA

Contactpersoon: dhr. M. Boekeloo, De Welhaak 34, 7887 HK Erica

Kerkdienst 29 sept.: 9.30 ds. H. Klaassens. **Collecten:** I. Pastoraat. 2. Kerk in actie: ouderen in Moldavië. Bij de uitgang: pastoraat. **Knd.:** ja. **Oppas:** aanwezig.

GEES

Contactpersoon: mw. H. Elders-Sikken, Dorpsstraat 10, 7863 PC Gees, tel. 0524-581992

Kerkdienst 29 sept.: 10.00 ds. B. Breuness. Doopdienst. **Knd.:** ja. **Kaars aansteken:** Lukas Aasman. **O.v.d.:** Tilly den Boer. **Organist:** Jan Klok. **Oppas:** Lienke Alferink en Anika Pijpstra. **Collecten:** I. Kerk. 2. **Knd. 3.** Onderhoud. **Bloemengroet:** fam. B. Boscher. **Autodienst:** fam. R. Euving (582600). Na de dienst is er koffiedrinken.

KLAZIENAVEEN

Contactpersoon: mw. G. Velzing-Hessels, Noorderkeerkring 6 b, 7891 CX Klazienaveen, tel. 0591-312007

Kerkdienst 29 sept.: 9.30 dhr. H. Jumelet. **O.v.d.:** mw. M. Ellen-Wessels. **Organist:** mw. G. Fictorie-Smeman. **Collecten:** I. Pastoraat. 2. Kerk. Bij de uitgang: onderhoud gebouwen. **Welkomstcie.:** fam. G. Velzing.

KLAZIENAVEEN-noord

Kerkdienst 29 sept.: 10.00 mw. M. de Bruin-Roffel. **Organist:** Henk Roffel. **O.v.d.:** Wieneke. **Welkom:** Jantje. **Beamer:** Carin.

NIEUW-AMSTERDAM/VEENOORD

Contactpersoon: Noorderkerk, mw. G. Visser-Rigtering, Aletta Jacobsstr. 70, 7844 PB Veenoord, tel. 0591-553482

Kerkdienst 29 sept.: 10.00 ds. J. Fischer, Emmen. **O.v.d.:** mw. L. Pals. **Organist:** dhr. H. Vugteveen. **Koster:** dhr. H. Mulder. **Collecten:** I. Diaconie. 2. Kerk. Bij de uitgang: gebouwen. **Oppas:** Corry Baan. **Knd.:** Demi Vos. **Kaars aansteken:**

Siri Seip. **Bediening beamer:** Arjan Kuik. **Ontvangst:** fam. Velzing. **Bloemendienst:** fam. Lunenburg. **Autodienst:** H. Oldengarm.

SCHOONOORD

Contactpersoon: mw. J. Schippers-Elzing, Het Slag 9, 7848 CR Schoonoord, tel. 0591-381458 **Kerkdienst 29 sept.: 9.30** ds. Akkerman, Emmen. **Collecten:** I. Werelddiaconaat (Kerk in actie). 2. Kerk. **Knd.:** alle groepen. **Autodienst:** H. Bouwman en W. Schippers. **Oppas:** Gea Habers. **Bloemengroet:** fam. H. Eising.

Overijssel

DAARLE

Contactpersoon: mw. W. Reefhuis, scriba, Watertorenweg 15, 7688 PX Daarle

Kerkdiensten 29 sept.: 10.00 ds. B. Heusinkveld. Startzondag. Vanaf 9.30 uur staat de koffie klaar in 'Ruimte'. **14.30** ds. B. Heusinkveld. **Organisten:** dhr. R. Roelofs en dhr. L. v/d Schootbrugge. **Knd.:** geen. **Oppas:** Rolien Voortman, Jacqueline Dubbink en Nienke Kamphuis. **Collecten:** jaardool jeugd. **Bloemen bezorgen:** Erna Immink.

Startzondag. Omdat dit een gezinsdienst is, is er geen knd. In deze dienst wordt er een preek-bingo gehouden. Er is altijd prijs. Na de dienst hopen we elkaar weer te ontmoeten in 'Ruimte' voor een kopje koffie/thee en een activiteit. Voor de jongeren, vanaf groep 7, is er een escaperoom. 'Kun jij ontsnappen uit de kelder van de kerk?' Voor de jeugd tot groep 7 kan er geknutseld worden of ze kunnen lekker spelen. Tussen de middag gaan we samen eten. Om 14.30 uur begint de middagdienst. In deze dienst zal Gospel- en popkoor SING! haar medewerking verlenen. We hopen op een mooie start van het seizoen.

DEDEMSVAART

Contactpersoon: dhr. W. Jongbloed, Mendelssohnstr. 8, 7701 TS Dedemsvaart, tel. 0523-613642

Kerkdiensten 29 sept.: St. Vituskerk 9.30 past. J. Butti/ds. J. Zondag. **O.v.d.:** Maaïke Hiemstra. Voor de 41e keer wordt de Vredesdienst gehouden. **Oppas:** aanwezig. **Knd.:** ja. **Thema:** Vrede verbindt over grenzen. Het gelegheidsensemble, bestaande uit: Harry Bijker, Peter Kip, Ferdinand Coppens, Laurens Bijker, Luko Hans (piano) en Annet van de Wetering (viool), zal muzikale medewerking verlenen. Ook mogen de kinderen een lied zingen. Komt u ook? **De Fontein 19.00** ds. K. van Staveren. **O.v.d.:** Leny Nijboer. **Organist:** Freddy Bruins. **Koster:** Koert/Janny Naber.

Collecten: in de dienst: Hospice Dedemsvaart. Bij de uitgang: diaconie. Kindercollecte: naaiproject voor Days for Girls. Voor meer informatie kijk op: www.hetnaaiproject.nl **Van Dedem Marke:** ds. W. Visscher. **Organist:** Arjan Hagels.

Zieken. Clara Feyoena Heem, Rheezerweg 73, 7771 TD Hardenberg: mw. ten Klooster,

Langewijk 44, afd. De Marke, k. 10; dhr. ten Klooster, Langewijk 44, afd. Baander, k. 3; mw. A. Zwiers-Wink, Schuttevaer 65, afd. de Esch, k. 4; mw. Dekker-Michel, Stegerensallee 26, unit 4, k. 4; mw. Schoemaker, Beethovenstr. 21, unit 2, k. 16; mw. A. de Jonge-van Hummel, De Tjalk 37, unit 2, k. 13; mw. D. Grutter-Varwijk, De Tjalk 23, unit 2, k. 18.

Verzorgingstehuis De Nieuwe Wever, Kalanderij I, 7776 XW Slagharen: dhr. G. van Keulen, Zwiestr. 20, no: 21.

Huize De Eik, Coevorderweg 31, 7776 AC Slagharen: mw. Schipper Drenth, Hortensiastr. 43. Ziekenhuis ZGT, Zilvermeeuw I, 7609 PP Almelo: mw. Tinholt Maas, De Hazelaar 6.

Isala, Dokter van Heesweg 2, 8025 AB Zwolle, Postbus 10400, 8000 GK Zwolle: Lisa van Faassen, 10 jaar. Verdijkstraat 14: kinderafd., K.4.3.141. Lisa is heel blij als u/jij haar een kaartje stuurt!

Activiteiten. 29 sept. Evenals de afgelopen jaren organiseren we dit jaar weer een toertocht voor motorrijders. Dit jaar is de tocht gepland op. Bij goed weer vertrekken we ná de vredesdienst, zo rond de klok van elfen. N.B. Anders dan in de Samenspraak vermeld, vertrekken we niet vanaf De Antenne, maar vanaf De Langewijk 266, waar we eerst een kop koffiedrinken. Na een uurtje rijden, zullen we met elkaar lunchen. Het is de bedoeling dat je je eigen lunchpakket meeneemt. We zullen zorgen voor een mooie afwisselende route en de nodige stops. Je rijdt mee op eigen risico. Bij regenachtig weer gaat de tocht niet door en is het alternatief zondag 6 oktober. Als je mee wilt rijden, geef je dan uiterlijk vrijdag 27 sept. op bij één van onderstaande adressen. Henk Zielemans, tel. 614129; e-mail: hzieleman@home.nl; Jan Ruitenbergh, tel. 615282; e-mail: janruitenberg@hotmail.com 2 okt. 19.30 uur: Moderamen (De Antenne).

Ben jij of voel jij je ook jongere binnen de gemeente? Het lijkt ons leuk om in het nieuwe kerkelijke jaar een gespreksgroep voor 20/30ers te starten, waarbij we circa 2-wekelijks samenkomen om gesprekken te voeren over het geloof. De invulling hiervan kunnen we uiteraard samen bepalen, maar denk hierbij bijvoorbeeld aan het bespreken van thema's aan de hand van een boekje, waarbij we zo nu en dan ook een predikant of gastspreker kunnen uitnodigen. Word jij hier ook enthousiast van? Stuur dan een berichtje naar Eline Grol of Derk van Dijk via elinegrol@hotmail.com of 0629872801.

Maak jij het verschil? Jongeren zijn op zoek naar een kerk die om hen geeft en hen wil leren wat het is om te leven met God. Dat kan het verschil maken in het leven van een jongere: een luisterend oor en een open hart! Voor het komende seizoen zijn we voor de catechese daarom op zoek naar iemand die houdt van jongeren, de Bijbel, goede gesprekken, gezelligheid of leidinggeven aan een groep. Iemand die het verschil wil maken voor de jongeren in onze gemeente.

JUBILEUMCONCERT?

Mail naar nieuws@gezamenlijkzondagsblad.nl
Gratis plaatsing!

We hebben je har(d)t nodig! Neem voor meer informatie contact op met Jorien Beunk: jbeunk@pkn-dedemsvaart.nl

DEN HAM

Contactpersoon: dhr. G. Prenger, De Mute 61, 7683XT Den Ham, tel. 0546-671747, gprenger@caiway.nl

Kerkdiensten 29 sept.: 9.30 Ds. H. de Haan. Startzondag. M.m.v. Combo. **O.v.d.:** groep D. **Knd.:** peuters: Gerja Hemmink, Henriëtte Bouwhuis; groep I t/m 6. **Oppas:** in zaal 6: Gineke Withaar, Karinda Oosterveen en Lian Immink. Koffiedrinken na de dienst. **Koffieschenken:** Janny en Auke Koops van 't Jagt. **Collecten:** I. Zending (NBG). 2. Gemeenteopbouw. Deurcollecte: kerk. **19.00** gospeldienst m.m.v. Joke Buis. **HK 19.00** ds. H. de Haan. Gez. dienst. **Collecten:** I. Diaconie. 2. Kerkrentmeesters. Deurcollecte: jeugdwerk.

Zieken. Henriëke Remmink (Blesdijk) zal deze week i.v.m. erfelijke belasting geopereerd worden aan haar baarmoeder, welke moet worden verwijderd. Het is een preventieve operatie, welke gepland staat voor 18 sept. in Hardenberg. Heel ingrijpend, maar als alles goed gaat is ze zondag terug. Daarna kost het herstellen ook nog behoorlijk veel tijd.

Lefert Sluijter (Ommerweg) ervaart een achteruitgaande gezondheid doordat zijn krachten sterk afnemen. Hij is onder behandeling in het ziekenhuis en krijgt diverse medicijnen maar z'n hart kan het gaandeweg niet meer aan wat benauwdheid veroorzaakt. Daarbij komend heeft hij veel rugklachten. Samen met zijn vrouw hoopt hij ondertussen toch een weekje naar het Rooseveltthuis in Doorn te kunnen gaan. Dat is een uitje voor zowel patiënten als mantelzorgers.

Frank Stolte (Brinkstraat) valideert goed na een ernstig herseninfarct. Hij wordt behandeld in het Roessingh te Enschede (2e afd., k. 7). Verder volgt hij intensieve therapie en doet erg z'n best om zonder rollator te lopen. Er is fysiek en mentaal evenwel nog een lange weg te gaan. Weekends mag Frank naar huis (voor een kaartje is zijn thuisadres het meest geschikt, zie handboekje).

Truus Pool (Roggestraat) is, nadat zij thuis was komen te vallen en daarbij haar heup brak, inmiddels geopereerd. Momenteel verblijft zij in Eugeria (Revalidatieafd. 2, k. 3.01, Roskamstr. 6, 7602 JX, Almelo). Het gaat steeds beter met haar. Mannes Binnenmars (Slenke) is vanuit het ziekenhuis en na opvang in Krönnenzommer met veel zorgen omringd, naar huis gegaan. Behalve een herseninfarct met daar overheen epilepsie-aanvallen heeft hij ook te stellen met longkanker. Het zijn spannende tijden. Thuis

Vervolg van pagina 3

krijgt hij de nodige aandacht van zijn vrouw Hennie, de kinderen en thuiszorg. Hoewel goed aanspreekbaar heeft Mannes veel rust nodig. We bidden en wensen onze zieken alles wat zij van hun Heer en Heiland mogen verwachten, want 'Als g'in nood gezeten, geen uitkomst ziet, wil dan nooit vergeten: God verlaat u niet'. **PCOB.** Woensdagmiddag 9 okt. wordt u van harte uitgenodigd namens de P.C.O.B. in de Rank voor de maandelijkse ontmoeting. De zaal is om 14.00 uur open. We beginnen om 14.30 uur. Onderwerp: Mijn hoofd in jouw handen (dementie). Komt u allen?

HARDENBERG-HEEMSE

Contactpersoon: mw. C. Olsman, Vechtvoorde 5, 7772 VA Hardenberg, tel. 0523-272019

Hartstikke Samen. Zoals dit voorjaar al aangekondigd, doen dit jaar ook 13 kerken/chr. gemeentes uit Hardenberg mee door op zondagmiddag 29 sept. op de markt aanwezig te zijn. We doen dat onder de noemer Hartstikke Samen. Deze naam is gekozen omdat we het mooi vinden dat we deze zondag als christenen vanuit verschillende achtergronden samenwerken. Maar bovenal willen wij de blijde boodschap van het evangelie samen delen met alle inwoners. Diverse activiteiten voor jong en oud, waterput met herder, goochelaar, koffie, poppenspeler, gebedsmuur, diverse bands crea workshops, sport, levende standbeelden, bijbels koken workshop, tentoonstelling geschiedenis kerken in Hardenberg.

Kleding- en boekenbeurs. Op 11 en 12 okt. wordt de kleding- en boekenbeurs weer gehouden. U kunt uw kleding en boeken weer inleveren op de bekende adressen en bij de fam. De Weerd, Klinkerweg 4. Naast kleding zijn goede boeken zeer gewenst, wilt u uw boekenkast nog eens doorkijken of er boeken zijn die u kunt mis-

sen? De opbrengst gaat dit jaar naar Geges, Roemenië, waar de fam. Heidotting uit Radewijk nog steeds contacten heeft, en naar de Baalderborg, Vlasakkerkamp 15-17, waar men spaart voor een tovertafel voor de bewoners.

Ambtsdragerconferentie. Opgave kan via de mail, zie ook de beamer. Op te geven voor 3 okt. Deze vindt plaats op 10 okt. in de Esch om 20.00 uur. Spreker: Frans Schipper. Thema: hoe om te gaan met dementie en wat wij voor een ander kunnen doen.

Wijk Baalder. Op 13 sept. overleed in de leeftijd van 87 jaar Nel Kerkhof-Wander. Ze woonde aan de Baalderesch 119, en overleed in het Hospice, omringd door haar geliefden. Nel was 24 jaar getrouwd met Bart Kerkhof, daarna 10 jaar alleen en was toen heel lang samen met Kees Scholten, met wie ze hier aan de Baalderesch woonde. Kees overleed in jan. 2015 na lang liefdevol door Nel te zijn verzorgd. Nel is vol vertrouwen op God gestorven. We hebben afscheid genomen van haar op vrijdag 20 sept., eerst in de Lariks, waarna we haar lichaam in Sneek neerlegden in de aarde, dichtbij Bart en dochter Inge, die in 2008 veel te vroeg overleed. Nel zag er naar uit te worden herenigd met haar geliefden. Ze laat bij haar kinderen, kleinkinderen écht een lege plek achter.

Wijk Radewijk. De wijkgemeente feliciteert mw. H. Roelofs-Habers, Wielenweg 8, ze heeft op 17 sept. haar 95e verjaardag mogen vieren. Mw. J. Ekkelenkamp-Nijman, Westeindigerdijk 20, is momenteel in het Clara Feyoena: revalidatie-unit 2, k. 12.

Dhr. F. Altena is weer thuis: Wulpstr. 7. Hij neemt de vele kaarten mee die hij van u mocht ontvangen. Waarvoor hartelijke dank. Dhr. G. van Dijk, Reigerstr. 1, ligt in het ziekenhuis te Ibbenbüren (Duitsland). Een kaartje kan het best naar Reigerstr. 1, 7771 AL.

LUTTEN/SLAGHAREN

Kerkdienst 29 sept.: De Lantaarn 11.00 geen predikant. **Jarig.** Mw. W. Westerhof-Zomer, Dedemsvaartseweg Noord 152b, 7775 AL Lutten, 24-9-1940. Dhr. W. van 't Oever, Dedems-

GOSPELCONCERT?

Mail naar nieuws@gezamenlijkzondagsblad.nl
Gratis plaatsing!

vaartseweg Nood 162, 7775 AL Lutten, 25-9-1948.

Mevr. G.G. van Dijk, Zaaïmansaker 29, 7701 ZJ Dedemsvaart, 25-9-1949.

Dhr. H. Boertien, Herenstraat 55, 7776 AH Slagharen, 27-9-1949.

Mevr. R.L. Smit-Schepers, Dedemsvaartseweg Noord 22, 7775 AG Lutten, 27-9-1937.

Zieken. Linda Kampjes, Ahornstr. 66, is weer thuisgekomen uit het ziekenhuis.

Dhr. H. Lamberink, Anerweg Noord 94, is thuisgekomen vanuit Clara Feyoena.

Hij gaat goed vooruit maar het herstel zal nog wel enige tijd duren.

Mw. J. Gerrits-van Laar, Het Weerdje 21, 7783 CT Gramsbergen, is voor revalidatie opgenomen in het Clara Feyoena Heem, Unit 5, Rheezerweg 73, 7771 TD Hardenberg.

Mw. E. Kelder-Schutte, Anerweg-Noord 118, 7775 AV Lutten, wordt verpleegd op revalidatie unit 3, k. 27, Clara Feyoena Heem.

Wij wensen alle zieken en hun familie Gods kracht en nabijheid toe.

De bloemen vanuit de Kruiskerk zijn geschonken door een dankbaar gezin en worden met een groet van ons allen naar de fam. Post in Wierden gebracht en vanuit De Kapel naar de fam. B. Temmink, Lagelandweg 1, Schuinesloot.

Flame. Bijbeltekst: 1 Samuël 2:11-36 Eli's zonen leven slecht. De zonen van Eli stelen vlees. Ze bedreigen mensen. Maar priesters mogen niet alleen aan zichzelf denken. Eli zegt er wel iets van, maar hij is slap en doet verder niet veel. Dan stuurt God een profeet. Hij zegt: 'Eli, dit is niet goed. Als jij niets doet, dan grijp ik in. Dan kunnen jullie geen priesters meer zijn. God moet nummer één zijn.'

Groiegroepen. Na de prachtige Startzondag willen we ook dit jaar weer starten met de Groiegroepen.

Op 7 okt. is er een startavond/kennismakingsavond. De avond

begint om 20.00 uur in de consistoriekamer achter 'De Lantaarn' en duurt tot ongeveer tot 21.30 uur. Het werkboekje voor het nieuwe seizoen is 'Dit is mijn lichaam' en gaat over de kracht van samen geloven in een verbrokkelde samenleving. Spreekt dit thema je aan, of wil je meer informatie, kom dan op 7 okt. naar de startavond en maak kennis met de groiegroepen. Van harte welkom!

MARIËNBERG

Contactpersoon: mw. Jeannet Visser-Hesselink, Ds. P. H. Wolfertstraat 35, 7692 AH Mariëenberg, tel. 0523-235724, e-mail j.visser.hesselink@gmail.com

Kerkdienst 29 sept.: 9.30 ds.

A. de Vries, Nijverdal. **19.00 ds.** L. van Rikxoort. **O.v.d.:** dhr. J. Hans. **Diakenen:** A. Maat en H. de Lange. **Collecten:** KRQ, kerk en gebouwen. **Gastvrouw:** R. Willems.

Meeleven. We leven mee met de familie van Eissien van Belzen-Bouma. Zo plotseling hebben zij afscheid moeten nemen van hun (schoon)moeder en oma. We bidden om kracht en troost in deze moeilijke tijd van definitief afscheid nemen, maar bidden jullie dat ook voor de komende tijd toe. Heel veel sterkte toegewenst. We danken samen met Luuk en Betsie Ramaker voor het feit dat zij 50 jaar getrouwd mochten zijn. We wensen jullie samen nog vele mooie en gelukkige jaren toe, met jullie kinderen en kleinkinderen.

Tekst. Een zekere David Devoir heeft in vroeger tijd eens het volgende verteld: Toen ik de Atlantische Oceaan overstak ontdekte ik dat het schip was uitgerust met twee kompassen. Het ene was geplaatst op het dek en wel zo dat de man bij het roer erop kon kijken. Het andere kompas zat halverwege de mast. Vaak klom een matroos in de mast om op het kompas daar te kijken. Ik vroeg de kapitein: 'Waarom gebruikt u twee kompassen?'. Hij antwoordde: 'Dit schip is van ijzer en het kompas op het dek

BIJZONDER CONCERT?

Mail naar nieuws@gezamenlijkzondagsblad.nl
Gratis plaatsing!

wordt soms beïnvloed door zijn omgeving. Dat is niet het geval met het kompas in de mast. Op dat kompas bepalen we in feite onze koers'. Devoir geeft hier de volgende les bij: Op de levensreis hebben we ook 2 kompassen. Het ene kompas kun je 'gevoel' noemen. Dat wordt vaak beïnvloed door onze omstandigheden. Het andere kompas kun je 'geloof' noemen. Dat kompas gaat uit boven de omstandigheden en geeft te midden van welk weertype ook de koers aan op de levenszee. Laten we op dat kompas varen!

SIBCULO

Contactpersoon: mw. F. Bolks-Brink, De Vleggedijk 4, 7693 PX Sibculo

Kerkdienst 29 sept.: Kloosterhaar Fredrikskerk 9.30 kinderdienst door leiding kn.

Oppas: aanwezig. **Sibculo Kloosterkerk 9.30 ds.** H. Dorgelo. M.m.v. koor God is mijn Lied. **Knd.:** geen. **Oppas:** geen. Koffiedrinken na de dienst. **Collecten:** diaconie, kerk en onderhoudsfonds.

ST. JANSKLOOSTER

Contactpersoon: Tiny van der Linde-Altena, Leeuwte 55, 8326 AB St. Jansklooster, tel. 0527-241427

Kerkdiensten 29 sept.: 9.30 ds. E. van der Veen, Oldemarkt.

Diaconale dienst. **Oppas:** Sandra de Boer en Angelique Boes.

Knd.: groep 1 en 2: Sandra en Marijke. **Organist:** Hans Dunsbergen. **19.00 ds.** G. Timmer, Kampen. **Organist:** Rick van der Linden. **Collecten:** 1. Diaconie. 2. Kerk.

Diaconale dienst. Zorgzame kerk. Op 29 sept. zal de Diaconale dienst in het teken staan van de Zorgzame kerk. We zijn dan precies 3 jaar onderweg en willen de gemeente graag op de hoogte brengen van wat wij als kerk allemaal doen en kunnen betekenen voor de samenleving in en rondom St. Jansklooster. Naar elkaar omzien, elkaar helpen in welke vorm dan ook. Mensen helpen die behoefte hebben aan praktische en/of sociale ondersteuning. We doen dit vanuit de Bijbelse opdracht om uit liefde om te zien naar onze naaste en ons mede-

Lees verder op pagina 7

Advertenties

UW KERKBLAD TE DUUR?

Praat eens vrijblijvend met de makers van het Gezamenlijk Zondagsblad.

Bel of mail met Ygerne ten Brinke: 0546-577475 of ygerne@topic-cc.nl

Reveil
nathankelijk, christelijk maandblad

met **Bram Rebergen**
directeur Youth for Christ

wakker en waaks
maandbladreveil.nl

"De kennis van christenen neemt af en daarmee de collectieve weerbaarheid."

Of het meest eigennuttige, christelijke blad van Nederland bij u past? Gewoon proberen.

½ jaar voor slechts
€8,95!

Zien en gezien worden

DOOR DR. FOEKJE DIJK,
DALFSEN

De auto is inmiddels al ruim een jaar in ons bezit. Het uiterlijk is niet bepaald mijn keuze, maar de strammer wordende ledematen verlangden naar een zogenoemde 'hoogzitter'. En het geweten verlangde naar duurzaamheid en dus naar een hybride voertuig, om te voorkomen dat alle fossiele brandstoffen vergooid worden. Enfin, het niet passende uiterlijk moest dan maar letterlijk en figuurlijk op de koop toe genomen worden. Want deze automobiel was de enige die beantwoordde aan beide verlangens.

Nog steeds niet zijn alle functies uitrusten bestudeerd, hoewel bij de aankoop een heel duidelijk boekje met slimme weetjes meegegeven werd. Misschien is het ook niet eens nodig, want iedere keer verbaas ik me er weer over dat sommige dingen automatisch gaan. Bij een paar spatjes regen gaan de ruitenwissers automatisch over op wissen. Ook de koplampen hoef ik niet speciaal aan te doen: op het moment dat de startknop wordt ingedrukt gaan ze vanzelf branden.

Dat laatste heeft ertoe geleid dat ik bijna iedere keer dat ik onderweg ben tot filosofische en psychologische, ja zelfs tot religieuze hoogten gevoerd word. De lampen gaan weliswaar automatisch aan, maar 's avonds in het donker moet ik een extra schakeltje bijzetten. De 'overdaglampen' dienen om gezien te worden door anderen, de 'nachtlampen' dienen om zelf te kunnen zien.

Hier wordt een onverschillig voertuig als een auto verrassenderwijze tot een bron van overdenking. Immers, hoe belangrijk is het voor mensen om gezien te worden door de ander. Maar het is evenzeer belangrijk om zelf te kunnen zien waar je je onderweg bevindt. Of je wel licht genoeg hebt om die ander, die graag gezien wil worden, ook daadwerkelijk onder ogen te kunnen komen.

Dat is waar het nogal eens aan schort in onze huidige maatschappij. Althans, zo op het eerste gezicht laten mensen veel van zichzelf zien, bijvoorbeeld op de social media. Maar is die blik die gegund wordt aan anderen wel de ware? En je kunt je afvragen: willen mensen elkaar wel werkelijk zien? Want in de confrontatie met de ogen van de ander wordt ook het eigen onvermogen vaak weerspiegeld. Het onvermogen om te accepteren dat het leven niet slechts draait om de buitenkant, maar dat het bestaan veel weerbarstiger is dan je vaak zou wensen. Dat ieder mens schaduw- en lichtkanten heeft. Kijken, werkelijk zien vergt een bepaalde inspanning, maar vooral een zekere kwetsbaarheid: om te zien, en om gezien te durven worden.

'Wij mensen uit Overijssel', (II)

Een diep-Fries te midden van de Saksen

Of de auteur een lezing wilde houden over 'Wij mensen uit Overijssel'. Die vraag kreeg Jan Dirk Wassenaar - van origine een Fries - van een vrouwenvereniging uit Den Ham. Hij heeft recht van spreken, want hij is al jaren dominee in Hellendoorn, Overijssel.

DOOR DR. JAN DIRK
WASSENAAR,
HELLENDOORN

In het vorige nummer van het GZ kon u het eerste deel van dit artikel lezen. Daarin haalde ik een gedicht aan van de Friese dichter Yke Reindr's Boarnstra, die de Saksen 'halven' en 'laksen' noemt. Dat klinkt nogal negatief. Zo ook de beoordeling, men kan beter zeggen: de veroordeling, van prof. dr. W. Balke, die van 1975 tot 1986 predikant van de hervormde gemeente Den Ham was.

Alles behalve radicaal

Balke zegt, met een toespitsing op geloofsgebied: 'Inderdaad zijn de Saksen alles behalve radicaal. De afkeer van het evangelie wordt zelden in woord of daad openbaar. Het is voor de Saksen even moeilijk hun hart geheel aan Christus te verliezen als voor de Jood of de Griek, voor de Hollander, de Frank en de Fries. De Saksen draaien er om heen. Zij houden graag alle mensen te vriend. Zo weten zij behendig aan de consequenties van het evangelie te ontkomen zonder het te laten komen tot een botte weigering zoals in het westen. De camouflage is het meest geliefde wapen uit hun arsenaal.' Erg positief klinkt het niet. Inderdaad een veroordeling.

Dat terughoudende, dat gereserveerde deed mij denken aan wat een andere collega tegen me zei toen ik het beroep naar Hellendoorn aannam. Hij was jarenlang predikant in Overijssel geweest. Over de mensen in die provincie zei hij: 'Kwam er maar uit wat er in zit.' Een beetje in de trant van: 'Stille wateren hebben diepe gronden.' Een kant hiervan is trouwens dat ruzies - familievetes bijvoorbeeld - vaak niet als

felle branden uit slaan, zoals in het westen van het land, maar wel verbazingwekkend lang ondergronds als veenbranden kunnen doorsmeulen. Ik weet niet wat beter is...

Bang zijn voor elkaanders pijn

Er is een andere kant van deze eigenschap van het terughoudende, het gereserveerde van de Saks. Ik denk dat er iets positiefs achter zit. Neem het gedicht van Jan Willem Schulte Nordholt: 'Broederlijk'. Daarin klinkt een motivatie voor die houding door:

Broederlijk

Ik kan alleen van de mensen houden als ik ze herken in mijn hart. Zoals ik houd van mijn broers, hun vertrouwde gezichten, ons onbezwaard

gesprek als wij samenkomen; dat is een liefde zo rustig als de wind in de dennebo-

men om het ouderlijk huis, ik zal

in hun midden zijn als een mens tussen mensen, maar met een tekort dat niet uitgesproken wordt

omdat wij uit Overijssel zijn en eerbied hebben voor elke grens en bang zijn voor elkaanders pijn.

De reden voor het terughoudende, het gereserveerde in de zin van 'niet het achterste van je tong laten zien' - is volgens Schulte Nordholt dat men de ander niet wil bezeren. Daarom blijft men vaak wat op de vlakte, daarom spreekt men zich dikwijls niet duidelijk uit. Dat herken ik sterk.

Secundaire emotionaliteit

In de literatuur van vóór de Tweede Wereldoorlog wordt

onbekommerd over de thematiek van ras en volksaard gesproken. Dat verandert na de oorlog. De nadruk komt dan meer op sociologische en culturele factoren te liggen. Zo wordt de doorwerking van het eeuwenlange feodalisme als een van de oorzaken voor het terughoudende, het gereserveerde van de Saks genoemd: omdat men afhankelijk van anderen was, uitte men zich niet duidelijk, en dat is zo sterk ingesleten dat het nog steeds doorwerkt. Onderzoekers hebben het dan over 'geslotenheid' en 'secundaire emotionaliteit'. Daar wordt mee bedoeld dat de Saks niet snel met zijn emoties op de proppen komt. Hij is wel degelijk emotioneel, maar die emotionaliteit is zeer naar binnen gericht. Ze kan lang opgepot worden, totdat ze zich plotseling krachtig openbaart. De Saks zal zelden of nooit openhartig iets over zijn gemoedsleven openbaren. Dit geldt ook op geloofsgebied. De Saks spreekt niet snel over zijn geloof. Hij heeft een innerlijke beleving die hij niet snel op tafel legt. De meeste Saksen worden beheerst door een vaag algemeen godsdienstig gevoel, dat zij slechts zeer gebrekkig onder woorden kunnen brengen. Er zijn (godsdienst)sociologen die hen dan ook wel 'anti-dogmatisch' noemen.

DE SAKS ZAL ZELDEN OF NOOIT
OPENHARTIG IETS OVER ZIJN
GEMOEDSLEVEN OPENBAREN. DIT
GELDT OOK OP GELOOFSGEBIED. DE
SAKS SPREEKT NIET SNEL OVER ZIJN
GELOOF.

Het collectief

De onderzoekers stellen ook vast dat het collectief voor de Saks bepalend is. De Saks is communiaal en voelt zich onderdeel van de gemeenschap. Hij handelt in overeenstemming met de normen en waarden van die gemeenschap. Voor de Saks is het belangrijk zich te voegen in het collectief. Hij is dan ook conflictvermij-

dend. Hij wil de gemeenschap niet verbreken. In het verlengde daarvan bestaat er een ingewortelde zucht tot navolging. Balke

schreef: 'De Saksen breken niet graag openlijk met iets.' Hij attendeerde daarbij op wat dr. O. Noordmans in 1946 aan prof. dr. H. Kraemer, voorman van een kerkelijke vernieuwingsbeweging, had geschreven: 'Er is één ding dat de jongere predikant meer vreest dan de dood, nl. alleen komen te staan. In dat opzicht zijn onze predikanten Saksers. Ik heb dat levenslang geobserveerd. Men vermijdt liefst ieder conflict.' Al met al niet erg positief. Behalve dan de uitspraak van Schulte Nordholt, dat het terughoudende, gereserveerde deze achtergrond heeft: men wil de ander niet bezeren. Ik moet zeggen: ik heb dat in Hellendoorn leren waarderen. Er is veel voor te zeggen om niet meteen alles op scherp te zetten.

J.W. Schulte Nordholt

Prof. dr. W. Balke

RTV-tips

Zaterdag 28 september

EO | NPO2 | 18.20

Nederland Zingt

Samenzang vanuit één van de grootste kerken van Nederland, de Sint Nicolaaskerk in Edam. Ook is er het mooie gezang van Mannenkoor De Gouwewestem.

Zondag 29 september

EO | NPO2 | 9.15

Zie je Zondag

Een thuis voor iedereen. De Regenboogkerk in Epe, een protestantse gemeente op de Veluwe waar veel georganiseerd wordt. Zo kun je elke maand een viergangenmenu eten bij 'de Heerlijkheid'.

Zondag 29 september

EO | NPO2 | 11.00

Nederland Zingt Dichtbij

David Delaami is gevlucht, uit het land dat hem lief is, naar Nederland waar hij nu 10 jaar woont. David vertelt aan Jurjen ten Brinke hoe hij ontdekte dat hij er mag zijn. Hierover gaan ook de prachtige samenzangliederen.

Maandag 30 september

EO | NPO2 | 22.45

Wie kent mij nog?

De 83-jarige Piet Edelman vertelt over de pijn van het alleen zijn. Als kind overleefde hij ternauwernood het bombardement op Rotterdam. De oorlog ging voorbij, maar de angst is nooit meer weggegaan.

Dinsdag 1 oktober

EO | NPO2 | 21.40

Wie kent mij nog?

De 14-jarige Valentina Terpstra werd als kind geadopteerd, daarna werd zij opgenomen in een gezinsvervangend tehuis. Valentina voelt zich alleen en afgewezen.

Woensdag 2 oktober

KRO-NCRV | NPO2 | 23.05

Drömmeland

De 60-jarige Nils wil niet meer leven in een maatschappij waarin mensen zoals hij zelf zegt: 'Zinloos voortrazen als marmotten in een tredmolen'. Hij neemt zijn toevlucht in een kleine houten hut in de ruige bergen in Noorwegen.

Donderdag 3 oktober

KRO-NCRV | NPO2 | 20.25

Achter de Dijken

In deze aflevering wordt het contrast tussen vrij en onvrij pijnlijk duidelijk. Leo Blokhuis stuit in de archieven van Paramaribo op het bijzondere en schrijnende verhaal van als slaafgemaakte Andries.

Vrijdag 4 oktober

NTR | NPO2 | 21.05

Een bezeten wereld. Nederland tussen de oorlogen

Afl.6. Oorlogsangst. De Eerste Wereldoorlog-met een vergisingsbombardement op Zierikzee –galmt na in Nederland. In 1918 dreigt even een revolutie.

Dorens en distels (I)

Waren dorens en distels er al voor de zondeva of kwamen ze erna? Ik zal u niet vermoeien met zulke, naar mijn bescheiden mening vaak nutteloze discussies. Dat ze er zijn kan al lastig genoeg zijn. Ik kan u vertellen dat ik er in elk geval last genoeg van heb.

DOOR DS. TAMMO OLDENHUIS,
COEVORDEN

Nu wij sinds enkele jaren weer op de wallen van de oude vesting Coevorden wonen, heb ik achter mijn huis een heus groentetuintje aangelegd. Het viel eerst niet mee om de grond zover te krijgen dat zij haar vruchten prijs zou kunnen geven. Al gravende bedacht ik dat op deze grond wel heel wat gestreden moet zijn in de loop der jaren. Nee resten van harnassen en degens heb ik niet gevonden, maar in gedachten hoorde ik het krijsgeklatter uit de dagen van weleer.

Er lag een hele hoop puin in de grond. Kruiwagens vol hebben we afgevoerd. Puin van de glorie van vroeger dagen. Tussen al dat puin vonden we ook veel resten van kalken pijpen, mooie versierde pijpenkoppen en vele brokstukken van stelen. Er werd dus ook nogal wat afgerookt in die dagen. Toen was het nog niet gevaarlijk en leverde het alleen maar wolken van genot op en

ziek werd je er niet van. En wat niet weet, wat niet deert. Maar met mijmeringen krijg je de akker niet bereid en dus was het doorwerken geblazen.

Het zweet des aanschijs werd ineens voor mij ook een duidelijke realiteit. De dorens en de distels zouden geen enkele kans krijgen, want ik heb de grond gezuiverd van alle wortelstokken en wat dies meer zij. Op mijn akker wilde ik alleen maar vruchten zien. Dan is uiteindelijk alles klaar om het zaad verloren te geven. Nu maar het geduld bewaren, totdat de grond haarscheurtjes gaat vertonen en even later een bonenspruit de morgen groet. Even verderop staan op een dag de prille spinaziekinderen al in het gelid en hier en daar begroet mij een aardappelstam. Oh, wat prachtig.

Wat minder prachtig is, is het feit dat er zich ook ongezaaide

planten laten zien. Maar dat is toch onmogelijk? Daar had ik toch alles aan gedaan? Helaas is tegen dit kruid geen kruid gewassen. Onkruid noemen we het gemakshalve. Ja tegenwoordig mag je het niet meer zo noemen, denk ik. Het zijn in elk geval kruiden die mij niet passen. Ze groeien welig en kruipen overal tussen en ik moet oppassen dat ik het goede kruid laat staan en het mij niet passende er met

HET ZWEET DES AANSCHIJS WERD
INEENS VOOR MIJ EEN DUIDELIJKE
REALITEIT.

wortel en tak
uittrek. Ik brand
mijn vingers aan
die vervelende
groeisels. Moet

ik ze dan toch maar laten staan tot de oogst? Maar als ik ze samen laat opgroeien wordt het helemaal niks met mijn oogst en bovendien rukken de slakken op, ook net van die distels.

Komt er wel een oogst? Ik zal maatregelen treffen. Wat dacht je dat ik me in laat pakken door dorens, distels en ander gespuis? Ze zullen er van lusten. U hoort er de volgende keer meer van!

Geknipt

In 'Geknipt' vindt u opvallende, bijzondere, verbijsterende of verhelderende citaten uit kranten, bladen of websites. Voor u gelezen en geknipt door de medewerkers van het Gezamenlijk Zondagsblad.

Slechts 'gezwollen taal'

In het **Reformatorisch Dagblad** bespreekt dr. G.A. van den Brink het boek 'Richard Dawkins', geschreven door Ransom Poythress. Deze laat weinig heel van de atheïst Dawkins.

Het boek 'Richard Dawkins' van Ransom Poythress heeft mij echter laten zien dat het goed is om dit debat met atheïsten aan te gaan. Poythress, bioloog en theoloog, geeft blijk van een grondige kennis van het oeuvre van Dawkins. Voordat hij aan de bekende onderwerpen aandacht geeft (het bestaan van God, wonderen, de grondslag van de moraal etc.), gaat hij in op de argumentatiestijl van Dawkins en op de vraag waarom juist

Dawkins zo veel invloed heeft. Vooral die hoofdstukken zijn waardevol (de antwoorden op de bekende vragen zijn aan de beknopte kant).

Poythress wijst erop dat de ster van Dawkins intussen aan het dalen is. Diens ongenueanceerde kritiek op alles wat naar godsdienst riekt, stuit inmiddels velen (ook atheïsten) tegen de borst. Het tijdschrift Prospect UK zag Dawkins in 2013 als denker nummer 1, maar in 2014 was zijn naam compleet van de lijst verdwenen. Het dringt tot steeds meer mensen door: op veel terreinen kan Dawkins zo veel beweren omdat hij niet gehinderd wordt door enige kennis. Wie de rustige maar besliste analyse van Poythress tot zich door laat dringen, beseft dat er van Dawkins' betoog weinig meer overblijft dan gezwollen taal.

Ik heb nog een keer Dawkins' boek 'God als misvatting' ter hand genomen, en ik merkte hoe anders ik het nu las dan de vorige keer. In plaats van overvallen te worden door het verbale geweld, overheerste nu de verbazing dat er inhoudelijk zo weinig wordt gezegd. Wie eerst Poythress leest en daarna Dawkins, hoeft niet meer bang te zijn omgeblazen te worden.

Homogenezingen

Mag de wetgever gebedsgenezing voor homoseksuelen verbieden, vraagt **Trouw** zich af.

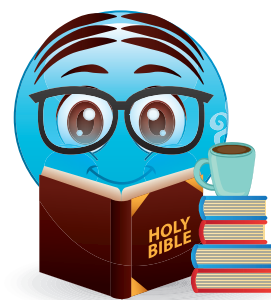
Een dominee die zijn hand op de schouder van een homoseksueel legt en bidt voor uitdrijving van het 'kwade', de homoseksualiteit.

Een voorbeeld van homogenezing, een poging om mensen 'af te helpen' van hun homoseksuele geaardheid. Vraag is of deze vorm van homogenezing bij wet verboden moet worden. Nee, zeggen lhbt-predikant Wielie Elhorst en Kees Goedegebuur, woordvoerder van LKP, de overkoepelende christelijke lhbt-beweging in ons land. Hoe kwalijk de situatie volgens hen ook mag zijn, hier is, vinden ze, duidelijk sprake van een gebed, ofwel vrijheid van godsdienst.

Daar denken VVD, GroenLinks, D66 en PvdA anders over. In een motie die zij recent indienden, staat dat iedere poging om de homoseksuele gerichtheid van een ander te veranderen, moet worden verboden. PVV, CDA, ChristenUnie, SGP en Forum voor Democratie stemden tegen. Zij zien zo'n verbod als 'etalagepolitiek' en belangrijker nog: een verbod op homogenezing zou stuiten op het grondrecht van de vrijheid van godsdienst. Geloofsovertuigingen zijn persoonlijk en daar mag de overheid zich niet mee bemoeien. De motie werd aangenomen. Het is nu aan het kabinet om te beslissen of er wetgeving komt.

Niet vragen, maar luisteren

Op de site **www.theoblogie.nl** (een aanrader!) wordt Arnold Huijgen geïnterviewd over zijn boek 'Lezen en laten lezen'. Hij heeft een inspirerende kijk op bijbellezen.

Ik zie om mee heen gebeuren dat de levende omgang met de Bijbel bedreigd wordt. Vooral door allerlei discussies over ethische thema's, waardoor de Bijbel

opeens antwoord moet geven op onze vragen. Dat lukt niet altijd, en dan lijkt het alsof de Bijbel het probleem is. Maar wij zijn het probleem, en als we dat ontdekken, is er al veel bereikt. Het lijkt me juist in onze tijd erg nodig om leeg te worden van onze vragen en alleen over te houden wat Samuel zegt: 'Spreek, Uw knecht luistert.' Wie zo luistert, mag Gods zegen verwachten. Aan de Bijbel zal het niet liggen; het ligt aan ons.

Lang zal ze leven

Kerken krimpen en sluiten soms hun deuren. Maar het kleine Waalse kerkje van Zwolle lijkt alle stormen te trotseren. De Stentor vraagt zich af hoe dat mogelijk is en legt het oor te luister bij Joop van Schaik.

Ook deze Zwolse geloofsgemeenschap stond wel eens aan de rand van afgrond. Maar ze stortte er niet in. Van Schaik: "In de jaren zeventig zaten er nog zeven of acht mensen in de kerk. Maar er was een enorme drive om de kerk open te houden." Dat lukte. Met een open houding naar de samenleving, informeel - "als iemand jarig is zingen we met de hele kerk 'Lang zal ze leven'" - en een unieke selling point: alle diensten zijn in het Frans. De Waalse Kerk heeft nu ruim honderd amis (vrienden) en leden. Ze komen uit de wijde omtrek van Zwolle (tot in Apeldoorn, Hoogeveen en Deventer) en vluchtelingen die uit Franstalige, Afrikaanse landen komen, haken aan. Een dienst, eens in de twee weken, trekt 25 tot 35 bezoekers.

Vervolg van pagina 4

verantwoordelijk te voelen voor het welzijn van onze medemens. Kerkproeverij: Dezelfde zondag staat ook de landelijke campagne ‘Kerkproeverij’ op het programma. Alle leden van onze gemeente worden van harte uitgenodigd om op zondag 29 september iemand mee te nemen naar de ochtenddienst. Onze gemeente doet ook mee aan deze campagne, net als de andere kerken die aangesloten zijn bij de RvK Vollenhove-Sint Jansklooster. In alle kerken begint de ochtenddienst om 9.30 uur! **Kerkproeverij** is een mooie gelegenheid om iemand die je persoonlijk kent uit te nodigen. We zullen als gemeente een dienst hebben die goed te volgen is voor mensen die niet gewend zijn aan een kerkdienst. Zorgzame kerk leent zich daar uitstekend voor zodat mensen kennis kunnen maken met misschien wel

één van de belangrijkste taken van de kerk: omzien naar elkaar. We kunnen er als kerk naar streven gastvrij en verwelkomend te zijn, maar als we geen uitnodiging doen aan mensen om ons heen, wie gaat er dan proeven van de gastvrijheid en de liefde van God en bijvoorbeeld de naastenliefde die wij als kerk kunnen bieden door de Zorgzame Kerk? Daarom aan u/jou de vraag om iemand mee te nemen. Na afloop is iedereen van harte welkom op camping ‘De Schaarkampen’ (Schaarweg 6, St. Jansklooster) om onder het genot van koffie/thee en wat lekkers na te praten over de dienst en over wat ons in het dagelijkse leven bezighoudt. Er is vervoer vanaf de kerk naar de Schaarweg en weer terug. We zien uit naar een mooie een waardevolle dienst. Hartelijke groeten en een goede en gezegende week toegewenst.

Nieuwe single Annemieke Koelewijn

De nieuwe single van de Spakenburgse gospelzangeres Annemieke Koelewijn is verschenen, een Nederlandse versie van de hit You Say van Lauren Daigle. Dit laatste nummer was onlangs alarmschijf bij Q Music en staat momenteel hoog in de Top 40. De titel is Ik Geloof.

Elly Zuiderveld-Nieman schreef deze schitterende vertaling. Net zoals de Engelse versie gaat Ik Geloof over dat onze gevoelens soms haaks staan op de gedachten die God over ons heeft. Het nummer werd gemaakt door een productieteam dat eerder betrokken was bij singles van onder andere Ali B en Marco Borsato.

“Hoe deze single tot stand is

gekomen, laat maar weer zien dat Gods wegen ondoorgrondelijk zijn”, vertelt Annemieke. “Ik hoorde dit nummer een tijd geleden voor het eerst en was gelijk enthousiast. Elly belde me kort daarna op dat ze een vertaling had gemaakt en dat ze hem zo goed bij mij vond passen. Toen wist ik nog niet wat ik ermee moest, maar via een vriend kwam ik toevallig in contact met een studio in Almere. Het is een studio die tot nu toe alleen maar nummers opneemt voor seculiere Nederlandse artiesten. De moeder van de eigenaar van de studio is christen en heeft lange tijd gebeden dat er ook christelijke muziek in de studio gemaakt gaat worden. Toen kwam ik opeens in beeld en er was gelijk een goede klik. Van het een kwam het ander.

Ik Geloof is het resultaat van heel veel ‘toevalligheden’ en bevestigt maar weer volop dat God alles in Zijn hand heeft.”

Ik Geloof is te vinden op onder andere Spotify en Apple Music. Er is ook een videoclip gemaakt die te bekijken is op YouTube.

boeken

DOOR DS. A. HEKMAN

Gandhi. De biografie. De legendarische jaren. Ramachandra Guha. Uitg. Nieuw Amsterdam Uitgevers, 2018, € 60,-

Het tweede deel van de biografie van Gandhi. In 2014 verscheen Gandhi: De jonge jaren. In dit deel beschrijft Guha de jaren waarin Gandhi uitgroeit tot de leider van de onafhankelijkheidsbeweging in India, zich inzet voor interreligieuze harmonie en zich fel verzet tegen kastediscriminatie en vrouwenonderdrukking. Hij weet mensen te inspireren en wordt als de Mahatma het gezicht van India, en van geweldloosheid. Guha weet een sterk beeld van Gandhi neer te zetten, inspiratiebron voor bestrijders van geweld en onrecht. Een monumentaal boek van 1071 pagina's.

Palestina en Israel. Een verzwegen geschiedenis. Meindert Dijkstra. Uitg. Kok-Boekencentrum Utrecht, 2018, € 25,-

Dit boek gaat over de voorgeschiedenis van Israël en Palestina. Een verzwegen geschiedenis van winnaars en verliezers in hetzelfde land, van de 13^e eeuw v. Chr. tot aan de Eerste Wereldoorlog. Een regionale geschiedschrijving van Palestina en Jordanië inclusief Israël in het licht van modern historisch en archeologisch onderzoek. Dit boek helpt begrip op te brengen voor de Palestijnen, hoe zij al eeuwenlang geworteld zijn in hun erfgoed Palestina en nog steeds recht hebben op een eigen land, volk en staat. Een goede reisgids.

Viglius van Ayta. Friese Europeaan avant la lettre. Kees Sluys. Uitg. THOTH Bussum, 2018, € 14,95

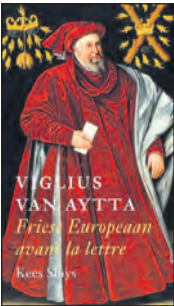
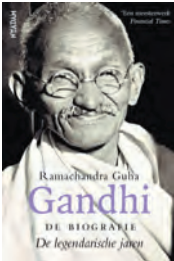
De Fries Viglius van Ayatta (1507-1577) heeft grote invloed

uitgeoefend op de Europese cultuur en de politieke en geleerde wereld van zijn tijd. Hij bekleedde sleutelposities in de Habsburgse regering van de Nederlanden in Brussel. Hij was betrokken bij belangrijke politieke beslissingen, zat aan tafel met vooraanstaande politieke leiders. Hij bevond zich decennialang in het centrum van de macht. Een Friese Europeaan, als Erasmus humanist verdraagzaam, maar hij geloofde in de almacht van de vorst, die ingebed moest worden in een goed georganiseerd staats- en rechtssysteem.

Koloniale oorlogen in Indonesië. Piet Hagen. Uitg. De Arbeiderspers Amsterdam-Antwerpen, 2018, € 60,-

De Indonesische archipel heeft meer dan 450 jaar strijd geleverd tegen buitenlandse handelsovernames en overheden. Dit boek geeft een gedetailleerd overzicht van de honderden militaire acties en expedities. Geen handel zonder

oorlog. Want het ging om winstbejag. Door Portugezen, Spanjaarden, Engelsen, Fransen, Japanners en met name Nederlanders. Het koloniale systeem is terecht sterk bekritiseerd. Piet Hagen heeft gezorgd voor een uitgebreid naslagwerk over de geschiedenis van Indonesië. Een knap werk, onmisbaar.

Brian Doerksen in Nederland

De Canadese aanbiddingsleider Brian Doerksen bezoekt Zwolle. Dit jaar presenteert hij twee nieuwe albums en daar horen natuurlijk optredens bij. Zijn bekendste liederen als 'Refiner's Fire' (Maak Mij Rein Voor U), 'The River' (De Rivier) en 'Come Now Is The Time' (Kom Nu Is De Tijd) spreken veel mensen aan in hun geloofsleven. De mooiste hiervan worden dit jaar gebundeld op een nieuw album, 'Faithful One', gecombineerd met vijf nieuwe liederen. Zijn eerste kerstalbum verschijnt ook dit jaar.

Zaterdag 5 oktober, Zwolle, Verrijzeniskerk, kaarten: www.eventsforchrist.nl of tel. 0297-237172

TVG Assen

Voor het eerst is er een TVG met gerichte aandacht voor moslims nu en enkele moderne filosofen van de laatste vijftig jaar. Het zal draaien om de vragen 'Wie ben ik?' en 'Wie wil ik zijn?' In de cursus is onder andere aandacht voor de begrippen oorlog en vrede, jihad en salam, islam en missie bij zowel christenen als moslims. Met docenten Chris Dees, oud-docent Levensbeschouwing VO en HBO/docent wereldgodsdiensten TVG Assen/Kampen en Rinus van Warven, hij studeerde theologie met een specialisatie cultuurfilosofie en massacommunicatie.

Dinsdag 8, 15, 29 oktober, 5, 12 en 19 november, 19.00 – 22.15 uur, Assen, Markehuus, Scharmbag 35, € 55, info: fam.Levenga,06-14101512/tvgassen@gmail.com

Betutteling? Nee, de noodklok!

In het Gezamenlijk Zondagsblad van 25 augustus jl. stond een column van Johan ten Brinke, getiteld "Schaamte". Daarin noemt hij enkele dingen die hij als betuttelend ervaart. Eén ervan: kritiek op het eten van vlees. Daar zou ik als volgt op willen reageren.

Halverwege de jaren negentig las ik, dat paling in zout gegoooid wordt, en meervallen in ijs, en dat dit beide een langzame en pijnlijke dood betekent voor de dieren. Ik heb daarna nooit meer vis gekocht. Niet veel later las ik over wat dieren lijden tijdens veevoortransporten, die vaak zeer veel uren duren: dieren lijden dorst, lijden door hitte of kou, en komen soms gewond aan op de plaats van

bestemming. Eind 2000 werd ik veganist.

En ook daarna bleef ik alarmerende berichten tegenkomen. Ik noem er drie:

- dagelijks worden in de hele Europese Unie kalfjes mishandeld. Dierenwelzijnsorganisatie Eyes on Animals, die veel veevoortransporten volgt en filmt, publiceerde begin mei jl. daar beelden van; die tonen kalfjes van een paar weken oud die worden geslagen en geschopt en in elkaar zakken van de pijn; dat las ik in het kwartaalblad Relatie Mens en Dier van juli 2019 (blz. 2 en 3);
- jaarlijks halen 6 miljoen varkens en varkentjes niet eens de slacht;
- jaarlijks worden er 30 miljoen

eendagshaantjes levend versnipperd of vergast. Waar zo met dieren omgesprongen wordt, lijkt het mij het beste om radicaal afstand te nemen van alle dierlijke producten en ingrediënten. Oftewel: veganisme, dat is (voor zover haalbaar) niets dierlijks: noch als eten of drinken, noch als ingrediënt daarvan, en ook niet in kleding of schoeisel. Want zolang mensen doorgaan met het kopen van zaken als vlees, vis, gevogelte, zuivel, eieren en bont, komt er geen einde aan het lijden dat mensen dieren aandoen.

Wat ik schrijf, is niet bedoeld als betutteling, maar als het luiden van de noodklok. Niet alleen voor christenen, maar ook voor alle anderen. Maar voor mijn medechristenen zou ik eraan toe

lezers schrijven

willen voegen: Psalm 145 vers 9 zegt: De Heer is goed voor iedereen, vol liefde voor alles wat hij gemaakt heeft. Voor alles (!) wat Hij gemaakt heeft! Wanneer worden wij christenen allemaal navolgers van God (Efeziërs 5 vers 1)?

Nieuw-Weerdinge, H.H. Lageveen, dienaar des Woords en veganist

Naschrift:
Hartelijk dank voor uw reactie. U luidt de noodklok terecht. Wij zijn geroepen de schepping te beheren en niet om die te ruïneren. Ook het overgrote deel van de vleeseters zal het met u eens zijn. De keuze om regelmatig, matig of nooit vlees te eten is voor ieder mens een individuele keuze. De Bijbel verbiedt de vleesconsumptie niet, dus we hebben niet het recht elkaar op dat punt de maat te nemen. Wel mogen we oproepen tot een eerbiedig omgaan met de schepping. Dat doet u terecht! (Johan ten Brinke)

Engelen op Nieuw Sion

In het kader van de expositie Engelen op Nieuw Sion verzorgt Peter Dullaert - theoloog en directeur van Nieuw Sion - een lezing over engelervaringen in de bijbel en in de huidige tijd. Na afloop is het mogelijk mee te doen aan de maandelijkse zondagsrondeleiding door de kloostergebouwen (€ 7,50 p.p.).

Zondag 29 september, 14.00 uur, Diepenveen, Nieuw Sion, kapittelzaal, gratis toegang, collecte voor

Wij lezen vandaag

Vrijdag 27 september
Lucas 16:19-31

Zaterdag 28 september
Lucas 17:1-10

Zondag 29 september
I Samuel 21:2-10

Maandag 30 september
I Samuel 21:11-22:5

Dinsdag 1 oktober
I Samuel 22:6-23

Woensdag 2 oktober
I Samuel 23:1-13

Donderdag 3 oktober
I Samuel 23:14-28

Vrijdag 4 oktober
I Samuel 24:1-8a

Even doordenken

Wie niet leeft volgens zijn principes is een huichelaar; wie dat wel doet is een fundamentalist. Het is ook nooit goed. *Rikkert Zuiderveld*

Colofon

Het Gezamenlijk Zondagsblad voor de Protestantse Kerk in Drenthe, Overijssel en Flevoland is een uitgave van Topic, Burg. J.C. van den Bergplein 34, 7642 GT Wierden, tel. 0546 577475, info@topic-cc.nl, www.topic-cc.nl. Het Gezamenlijk Zondagsblad informeert over ontwikkelingen in kerk, theologie en samenleving en houdt rekening met de verscheidenheid binnen de kerken en de lezerskring.

Redactieadres Gezamenlijk Zondagsblad, Burg. J.C. van den Bergplein 34, 7642 GT Wierden, info@topic-cc.nl, tel.: 0546 - 577475, redactie@gezamenlijkzondagsblad.nl

Hoofredacteur dr. J.D.Th. Wassenaar, Dorpsstraat 43, 7447 CM Hellendoorn, 0548 - 655635, e-mail: hoofdredactie@gezamenlijkzondagsblad.nl

Eindredactie Willemke Wieringa

Redactie ds. W.J. Bakker, drs. A. Hekman, drs. T.J. Oldenhuis, drs. A.A. van der Spek

Medewerkers ds. Pieter Boomsma, ds. Foekje Dijk, Jan Groenewegen, ds. Gerhard Heeringa, Gerrit Kraa, Leo Polhuys, Willemke Wieringa

Gemeenteberichten en Kerkdiensten Gemeenteberichten dienen uiterlijk maandag vóór 8.00 uur aangeleverd te worden aan henriette@topic-cc.nl. Gegevens voor kerkdiensten dienen zo ruim mogelijk van tevoren te worden aangeleverd aan henriette@topic-cc.nl. Plaatsing van gemeenteberichten geschiedt zonder kosten. Protestantse kerken in het verspreidingsgebied van onze krant kunnen hiervan gebruik maken.

Ander nieuws Het Gezamenlijk Zondagsblad neemt graag berichten op over bijvoorbeeld speciale kerkdiensten en bijeenkomsten, jubilea, reünies, concerten, vergaderingen en andere activiteiten die wij interessant achten voor onze lezers. Daarbij houdt de redactie zich het recht voor berichten te weigeren. Stuur uw informatie naar nieuws@gezamenlijkzondagsblad.nl.

Overname Bij gehele of gedeeltelijke overname van artikelen wordt men vriendelijk verzocht de bron te vermelden en een exemplaar van het nummer waarin dit artikel is overgenomen, aan de redactie te zenden.

Advertenties Voor informatie over tarieven en plaatsingsmogelijkheden belt u naar 0546 - 577475 (vraag naar Liselore Kok). Advertentiemateriaal kunt u vrijdags vóór 12.00 uur digitaal aanleveren bij Gezamenlijk Zondagsblad, Burg. J.C. van den Bergplein 34, 7642 GT Wierden, liselore@topic-cc.nl.

Advertentie-adviseur voor Drenthe: J. van Vondel, Runde ZZ 120, 7881 HR, Emmen Compascuum, tel. 0591 - 351730, jvanvondel@hetnet.nl.

Familieberichten Berichten vóór maandag 8.00 uur aangeleverd, worden opgenomen in de eerstvolgende krant. Sturen naar henriette@topic-cc.nl of het redactie-adres (zie hierboven).

Abonnementen Voor opgave van een abonnement, een adreswijziging of vragen over de verzending kunt u contact opnemen met Henriëtte Gerfen: henriette@topic-cc.nl. Op maandag en donderdag is zij telefonisch bereikbaar op 0546 - 577475. Abonnementenprijzen: per jaar met automatische incasso € 64,00; per jaar met een factuur € 70,00; per half jaar met een automatische incasso € 35,00; per half jaar met een factuur € 39,00. Abonnementen kunnen elk gewenst moment ingaan. U kunt kiezen voor een halfjaar- of een jaarabonnement. Abonnementen kunnen elk gewenst moment worden opgezegd, waarbij een opzegtermijn van één maand geldt. Opzeggingen dienen schriftelijk of per email te geschieden. Een opgezegd abonnement loopt door tot afloop van de betalingsperiode. Het Gezamenlijk Zondagsblad verschijnt minimaal 35 keer per jaar. Wekelijks in de periode van oktober t/m maart, in de tussenliggende periode minder frequent. Zie voor de verschijningsdata: www.gezamenlijkzondagsblad.nl/over het GZ ISSN 1384 - 3923 www.welkomindekerk.nl

In deze rubriek wordt informatie over PKN-kerkdiensten in Drenthe, Overijssel en Flevoland gratis opgenomen. De redactie is afhankelijk van de gegevens van de preekvoorzieners en kan daarom niet verantwoordelijk worden gesteld voor de juistheid ervan. **Gegevens kunt u sturen naar:** Burg. J.C. van den Bergplein 34, 7642 GT Wierden, of mailen naar henriette@topic-cc.nl

Drenthe

Zondag 29 september 2019

Aalden 10.00 ds. D. Boekema
Alteveer GK 10.00 ds. Hoogeveen
Assen AK 10.00 da. W. van Noord
De Bron 10.00 ds. A. Verbeek
JK 10.00 ds. R. Koopman
De Slingeborgh 10.30 ds. H. Rooze
Beilen PK 10.00 ds. J. Greving
19.00
Borger GH 10.00 ds. R. Kleijer
Bovensmilde WK 10.00 ds. S. Kits

Coevorden GK 10.00 ds. H. Nagelhout
19.00 Stap-in-dienst
Diever GK 10.00 en 19.00 ds. B. van Werven
Drijber GK 10.00 ds. Wegerif
Dwingeloo 10.00 ds. J. Kooistra
Een 9.30 ds. E. van Beesten
Elim HK 10.00 dhr. H. Kamphuis
Emmen GrK 11.00 Gottfried van Eck
Ichthus 10.00 Majoor van Hese
Kapel 10.00 ds. Wiekeraad
Opgang 10.00 ds. Kajim
SH 10.00 ds. Vastenburg
Emmer-Compascuum Het Anker 10.00 ds. K. van Staveren
Gasselternijveen 10.00 ds. J. Lambers
Gees 10.00 ds. B. Breunesse
Gieten BK 9.30 ds. K. Jonker
Hijken/Hooghalen Antenne 10.00 ds. P. de Vries
Hollandscheveld 10.00 ds. L. Kramer
19.00 dhr. G. de Kok
Hoogersmilde De Schakel 10.00 mw. B. Olijve
Hoogeveen GH 9.30 ds. J. Batenburg
GrK 9.30 en 17.00 ds. J. Snaterse
H.A. en dankz.
HK 9.30 ds. T. van Beijeren
OK 9.30 ds. D. van der Vaart
VH 9.30 ds. J. Bakker
19.00 Gospel Music
Weidesteyn 10.30 dhr. W. Wennink
Klazienaveen KK 9.30 dhr. H. Jumelet
Kloosterveen De

Ontmoeting 10.00 ds. H. Harmsen
Meppel Erfdeel 10.00 ds. F. Groen
OK 19.00 ds. G. Zijl
Nieuw-A'dam NK 10.00 ds. J. Fischer
Nieuw-Balinge 10.00 ds. H. v/d Ziel
19.00 ds. H. van Ginkel
Nieuw-Weerdinge 10.00 ds. van Elten
Nijeveen 10.00 da. P. Eigenhuis
Pesse OK 10.00 ds. M. Paas
19.00 zangdienst
Rolde 10.00 ds. J. Bos
Roden CK 10.00 ds. W. Meijles
JK 10.00 da. C. de Poel
Ruinerwold/Koekange BH 10.00 ds. J. Muis
Schoonoord De Wijngaard 9.30 ds. Akkerman
Sleen DK 10.00 ds. J. Scheffer
Smilde KK 9.30 da. A. Donker
Tiendeveen 10.00 ds. H. van Ginkel
15.00 ds. H. v/d Ziel
Valthe BK 10.00 ds. H. Thon
Vries DK 9.30 ds. B. Altena
Westerbork VH 10.00 da. K. Kwint
SK 10.00 mw. B. Modderman
Zuidlaren DK 10.00 ds. J. van Slooten
19.30 ds. J. van Slooten
HK 10.00
Zuidwolde GK 9.30 ds. B. Gras
HG 9.30 ds. A. Broekman
Zwartemeer GK 9.30 da. v/d Meulen

Flevoland

Zondag 29 september 2019

Ens GK 9.30 ds. P. Cornelisse
Kraggenburg 10.00 ds. K. Sent
Marknesse 9.30 dhr. H. Eringa
Urk BK 10.00 ds. J. Tadema
17.00 ds. E. de Groot
PK 10.00 ds. E. de Groot
17.00 ds. E. Terpstra
De Poort 10.00 ds. E. Terpstra
17.00 ds. J. Tadema
Zeewolde 10.00 ds. E. Gruteke

Overijssel

Zondag 29 september 2019

Almelo Bleek 10.00 da. M. Schwarz
De Ontmoeting 10.00 ds. R. Visser
GrK 10.00 ds. W. Broekema
PK 10.00 ds. M. Montagne
Noach 10.00 ds. E. van Houwelingen
Eugeria 10.30 dhr. H. Remmers
Beerzerveld 10.00 ds. U. van Slooten
Belt-Schutsloot 9.30 ds. J. Dekker
Bergentheim OK 10.00 da. G.

Rohaan **19.00** ds. G. Zijl
Berkum HH 9.30 ds. A. Pietersma
Blankenham 9.30 ds. Oosting
Blokszijl/Scheerwolde GrK 10.00 ds. J. Vonk
Borne OK 10.00 ds. G. Veening
Dijkhuis 10.00 dhr. R. Hoogerhuis
Bruchterveld 10.00 ds. A. Tol
Daarle HK 9.30 ds. E. Prins
19.00 ds. J. van Wijk
GK 9.30 en 14.30 ds. B. Heusinkveld
Daarlerveen 9.30 en 19.00 ds. M. Bos
Dalfs GrK 9.30 ds. T. Keuning
19.00 zangdienst
Oudleusen 9.30 da. I. Jansen
Dedemsvaart De Fontein 19.00 ds. K. van Staveren
De Krim PK 9.30 ds. G. Rohaan
Delden OB 10.00 ds. A. Bronswijk
Den Ham GK 9.30 ds. H. de Haan
19.00 gospeldienst
HK 19.00 ds. H. de Haan
DK 10.00 ds. L. van Westland
Enschede OK 10.00 ds. A. Reitsma
Lonneker 10.00 dr. M. de Vries
Usselo 10.00 ds. H. Cohen
Stuart BK 10.00 prop. G. de Kok
ZP 18.00 mw. M. Mulder
HZ 10.00 gemeenteledendienst
Enter 9.30 ds. F. den Oudsten
19.00 ds. J. Wegerif
Genemuiden GK 9.30 ds. v/d Meulen
19.00 ds. R. Perk
GrK 9.30 ds. W. Hulsman
19.00 ds. J. Molenaar
HC 9.30 ds. G. v/d Berg
Giethoorn PG 10.00 ds. A. van Waard
Hardenberg Baalderveld 10.30 n.b. **De Matrix 9.30** ds. M. Voet
Radewijk 10.00 ds. J. Woltinge
HöK 10.00 ds. A. de Lange
Witte Kerk 10.00 ds. L. van Rikxoort
Oostloorn 10.30 dhr. A. Kruizinga
Heino 9.30 dhr. H. van Solkema
Hellendoorn PK 8.45 en 10.30 ds. R. Perk
19.00 ds. A. Bierma
KW 9.30 ds. H. Paas
KZ 10.15 ds. E. Groeneveld
Holten DK 9.30 ds. S. Roozenboom
H.A. **Kandelaar 9.30** ds. J. Wegerif
H.A. **19.00** ds. M. van Sandijk
H.A. **Kuinre 11.00** ds. A. Oosting
Kamperveen 9.30 ds. Bruin
Lemelerveld BK 9.30 ds. J. Zomer
Lutten LK 11.00 themadienst
Mariënborg SK 9.30 ds. H. Bakhuis
19.00 ds. L. van Rikxoort
Nieuwleusen GrK 10.00 ds. L. Hoekstra
OK 10.00 drs. P.

Hellinga **19.15** welkomstdienst
Nijverdal RB 9.30 ds. B. v/d Weg
HC 9.30 ds. J. Eertink
Oldemarkt HG 9.30 ds. E. Jans
GK 9.30 ds. J. Bruinsma
Ommen GK 9.30 ds. H. Baart
HK 9.30 ds. K. Hazeleger
17.00 ds. J. de Haan
Rijssen GK 9.30 ds. S. Ris
19.00 n.b.
Rouveen 11.00 ds. H. Scholing
Sibculo KK 9.30 ds. H. Dorgelo
FK 9.30 ds. A. v/d Griend
Schuinesloot 9.30 dhr. M. Vos
Sint Jansklooster JK 10.00 ds. E. v/d Veen
19.00 ds. G. Timmer
Kapel 19.00 ds. D. Wolters
Staphorst 9.00 ds. H. Scholing
Steenwijk GrK 9.30 ds. H. Jansen
11.00 krabbeldienst
19.00 zangdienst
OV 9.30 en EV 10.45 ds. A. van 't Zand
Steenwijkerwold 9.30 ds. M. Reinders
Vollenhove GrK 10.00 ds. H. Pap
MK 9.30 dhr. W. Durieux
Vriezenveen OK 9.30 ds. Lambers
Heerspink
Vroomshoop Het Anker 9.30 ds. F. Schipper
19.00 ds. J. Droogendijk
Irene 10.30 n.b.
Wanneperveen 9.30 dhr. J. Smit
Westerhaar 9.30 ds. W. den Braber
Wierden DK 9.00 en 10.45 ds. T. Smink
18.45 dr. J. Hoek
GK 9.30, 11.15 en 19.00 ds. P. Dekker
H.A. **Hoge Hexel 9.30** ds. D. van Meulen
19.00 ds. T. Smink
Wijhe NK 10.00 da. M. Veenstra
Willemsoord 9.30 ds. G. v/d Dool
Wilsom 9.30 ds. Vissinga
14.30 ds. J. de Kok
Windesheim 10.00 ds. J. van Wijk
19.00 ds. E. Prins
Witharen 10.00 ds. G. de Goeijen
Ijsselmuiden/Grafhorst GK 9.30 ds. N. Beimers
Zwartsluis GK 10.00 ds. A. v/d Spek
HK 19.00 ds. A. v/d Spek
Zwolle AK 9.30 ds. J. Tissink
GrK 17.00 ds. N. Eygenraam
JK 9.30 ds. H. van Wijnen
17.00 ds. J. van Bart
LK 10.00 ds. M. Jonker
OK 10.00 ds. N. Eygenraam
Open Kring 9.30 ds. C. Baljeu
SiK 10.00 ds. H. Evers
H.A. **16.00** ds. H. Evers
StK 9.30 dhr. G. Schutte

komen en gaan

PROTESTANTSE KERK Beroepen te Rivierenland-Oost (Beuningen), ds. J.W. Drost te Druten, die dit beroep heeft aangenomen
te Rivierenland-Oost (Beuningen), ds. D.A.J. Sonneveld te Zoetermeer (De Regenboog), die dit beroep heeft aangenomen
te Utrecht (Jacobikerk), proponent W.J. de Hek te Utrecht
te Alblasserdam (Ichthus), ds. T. de Ridder te Ochten (legerpredikant).

Bedankt voor Nunspeet (herv., wijk Kapel Hulshorst), ds. A. de Wit te Besoyen (herv.)

CHR. GEREFORMEERDE KERKEN Beroepen te Nieuwe Pekela, kandidaat A.J. Dorst te Ridderkerk

GEREF. GEMEENTEN Beroepen te 's-Gravenzande en te Terwolde-De Vecht, ds. M. Joosse te Ede
te Scherpenzeel en te Zwolle, ds. G. van Manen te Elspeet
te Bodegraven en te Vlissingen, ds. H. Brons te Vlaardingingen
te Zeist, ds. W. Visscher te Amersfoort
te Nijkerk, ds. C. van Ruitenburch te Krimpen aan den IJssel
te Rijssen-West, ds. A. Schot te Nunspeet

Bijbelquiz De Schoof viert jubileum

De evangelisatiecommissie van de Protestantse Gemeente 'De Schoof' organiseert voor de tiende keer de jaarlijkse Bijbelquiz. Een bijdetijdse quiz met illustraties en filmpjes. Thema dit jaar is 'Ik wens jou...' De quiz bestaat uit een aantal rondes met meerkeuzevragen en een finale. Individuele spelers, teams (van drie personen) of toeschouwers, er zijn diverse mogelijkheden. De laatste jaren doen er steeds meer mensen uit omliggende plaatsen mee aan de quiz, wie weet kan de organisatie op deze jubileumeditie wel meer dan 100 deelnemers verwelkomen. Er wordt gestart

met het zingen van enkele liederen en iedereen ontvangt een goed gevulde goodiebag.

Donderdag 31 oktober, 19.30 - 22.00 uur, Daarlerveen, De Schoof, Brugstraat 10, toegang gratis, collecte voor de onkosten, opgave: verspieters.express@gmail.com of 0546-643151 (Roe-lof Hekman)

De kerkdienst (16)

De maaltijd van Christus

Wat gebeurt er rondom en in een kerkdienst? Kerkgangers zijn zich daarvan soms maar ten dele bewust. In een serie artikelen besteedt Riemer Roukema aandacht aan onderdelen van de kerkdienst.

DOOR: DR. RIEMER ROUKEMA, ZWOLLE

Dat wij de Maaltijd van Christus het Avondmaal noemen, heeft te maken met de oorsprong ervan. Volgens de eerste drie evangeliën heeft Jezus het Avondmaal ingesteld toen hij op de laatste avond voor zijn dood met zijn leerlingen at en dronk. Daarna ging hij naar de hof van Getsemane om te bidden en werd hij gearresteerd. Wie met het kerkelijk leven vertrouwd is, vindt het meestal normaal om het Avondmaal zo te noemen en dit op zondagochtend te vieren, maar die benaming is geheimtaal voor wie er niet mee bekend is. In het Nieuwe Testament komt de aanduiding 'Avondmaal' niet voor. De apostel Paulus spreekt over de 'maaltijd van de Heer' (I Korintiërs 11:20). Vandaar dat ook wel gesproken wordt over de 'Maaltijd van Christus'. Dat is iets omslachtiger dan 'Avondmaal', maar meer verantwoord.

Liefdemaal

Maar dan nog: is het wel een maaltijd? Wie eraan deelneemt, krijgt een stukje brood en een slokje wijn. Dat is niet serieus

een maaltijd te noemen, en toch doen we het. Ook dit heeft met de oorsprong te maken. In de begintijd van de kerk was het gebruikelijk dat de gemeente samen at. Het brood en de wijn, die stonden voor het lichaam en bloed van Christus, waren een onderdeel van die maaltijd. Maar na een paar generaties, al in de tweede eeuw van de jaartelling, werd dat delen van het brood en de wijn losgemaakt van de gemeentemaaltijd. Die gemeentemaaltijd noemde men de agapê; dat betekent: liefde, en in dit geval: het liefdemaal. In het Nieuwe Testament wordt dat al met die term aangeduid, in de brief van Judas vers 12 (dat is niet de Judas die Jezus heeft verraden). Dat liefdemaal had een sterk diaconaal karakter, omdat ook wie weinig of niets kon meebrengen, welkom was en in principe genoeg te eten kreeg. Die maaltijden vonden 's avonds plaats bij een gemeentelid wiens huis groot genoeg was om 20 tot 50 mensen te ontvangen. Groter zullen de eerste gemeenten niet geweest zijn, of zij splitsten zich op, zoals blijkt uit Handelingen 2:46. Daar lezen

we kortweg over het breken van het brood bij elkaar thuis. Ook in Rome waren er aanvankelijk verschillende huisgemeenten, zo blijkt uit Paulus' brief aan de Romeinen 16:5 en 15, maar dat had een andere oorzaak: sommige groepen bestonden uit christenen van joodse afkomst, andere uit christenen van 'heidense' afkomst. Uit Romeinen 14 blijkt dat de huisgemeenten ook daar samen aten, maar dat daarover spanningen bestonden tussen gelovigen van joodse en van 'heidense' herkomst.

Misstanden

Helaas ontstonden her en der al gauw meer misstanden, zoals bijvoorbeeld blijkt uit I Korintiërs 11:17-34. In de gemeente te Korinte wachtten de rijken niet altijd op de arme gemeenteleden die nog van hun werk moesten komen, en de hond in de pot troffen. Paulus maakt zich daar heel boos over. Ook Judas schrijft over mensen die een schandvlek op de liefdemalen zijn; 'ze doen zich schaamteloos tegoed en zorgen alleen voor zichzelf'. In de vroege kerk waren er dus leden, als volwassenen gedoopt, die toch niet hadden begrepen wat van een christen verwacht mocht worden. Waren ze soms alleen christen geworden om er zelf beter van te worden? We weten het niet.

Het is vermoedelijk vanwege die misstanden dat het delen van brood en wijn met zijn diepe, geestelijke betekenis werd losgemaakt van het liefdemaal. Gemeenten kwamen toen ook wel op zondagochtend bij elkaar; voordat men aan het werk ging; want in het Romeinse rijk was de zondag destijds geen vrije dag, tenzij een Romeinse feestdag op een zondag viel. In een korte samenkomst werd dan in alle vroegte uit de Schrift gelezen, gebeden, en werden brood en wijn gedeeld, als het lichaam en bloed van Christus. Oudere rooms-katholieken weten nog wel van de doordeweekse vroegmis om zes of zeven uur. Dat is een heel oud gebruik.

Inzettingswoorden

In de westerse kerken zijn de 'inzettingswoorden' voor de vierung van de Maaltijd van Christus van essentieel belang. Daarin zegt Jezus van een brood dat hij gebroken heeft: 'Neemt, eet, dit is mijn lichaam.' Van een beker wijn zegt hij: 'Drinkt allen hieruit; dit is mijn bloed, van het verbond, dat voor velen wordt vergoten tot vergeving van zonden.' Een volgende keer zal het gaan over de betekenis van die woorden.

Dr. Riemer Roukema is hoogleraar aan de Protestantse Theologische Universiteit, vestiging Groningen, en predikant van de Waalse gemeente in Zwolle.

Agenda

Vrijdag 27 september

Diverse activiteiten in de vredesweek, 19.30 uur, **Assen**, Warenhuis Vanderveen, De Buningzaal, 5e etage, gratis (vrije gift)

Zaterdag 28 september

Workshop PKN 'Back to basics' om kinderen en jongeren te helpen ontdekken waar het in de Bijbel om gaat, **Diepenveen**, Klooster Nieuw Sion, Vulikerweg 6, € 25, aanmelden: www.jop.nl/themas/bijbel-in-het-jeugdwerk

Zaterdag 28 september

Zingen voor Israël, 19.15 uur, **Nieuwleusen**, De Voorhof, Burg. Mulderlaan 1,

Zondag 29 september

Lezing Wim Zwitter: 'Jona - zegen op de boodschap', 19.00 uur, **Almelo**, Baptistengemeente De Bron, Adriaen Brouwerstraat 2, info: zoeklicht.nl/agenda

t/m vrijdag 15 november

expositie Jij die mij Aanziet, **Hengelo**, Waterstaatskerk www.facebook.com/Waterstaatskerk

Maandag 30 september

Lezing Wim Zwitter: 'Israël en de antichrist', **Steenwijk**, Bethel, Gasthuislaan 109, info: zoeklicht.nl/agenda (2e lezing uit een serie van 4)

Dinsdagavond 1 oktober

Ds. Jelle de Kok: Cursus 'Kom Heilige Geest', 20.00 uur, **Een**, Edenhof, Hoofdstraat 16, materiaal-kosten € 10, aanmelden voor 26 september bij: envnieuws@gmail.com (1e avond uit een serie van 3)

Dinsdag 8 oktober

Ds. Jelle de Kok: Cursus 'Kom Heilige Geest', 20.00 uur, **Een**, Edenhof, Hoofdstraat 16, materiaal-kosten € 10, aanmelden voor 26 september bij: envnieuws@gmail.com (2e avond uit een serie van 3)

Donderdag 10 oktober

Ds. Christiaan Post: Cursus 'Luis-teren naar Gods stem', 20.00 uur, **Wierden**, Gebouw Hebron, Burg. J.C. van den Bergplein 3, 20.00 info/aanmeldingen: marjoleinpost78@gmail.com organisatie: Evangelisch Werkverband (2e avond uit een serie van 3)

Donderdag 10 oktober

Inspiratiebijeenkomst 'Geloven in Twente' met ds. Pieter Dekker, classispredikant Klaas van der Kamp, ds. Betsy Nobel en ds. Pieter Endedijk, 19.45 uur (19.15 uur inloop), **Wierden**, Ontmoetingscentrum, Spoorstraat 7, gratis, inclusief koffie, thee en na afloop hapje en drankje

Vrijdag 11 t/m zondag 13 oktober

HeartBeat weekend, **Delden**, De Kroeze Danne, Kappelhofsweg 14

Maandag 14 oktober

Lezing Wim Zwitter: 'Machten rond Israël', **Steenwijk**, Bethel, Gasthuislaan 109, info: zoeklicht.nl/agenda (3e lezing uit een serie van 4)

Informatie voor de agenda kunt u mailen naar: nieuws@gezamenlijkzondagsblad.nl

Zangavond naar de Zondag Urker Zangers op 12 oktober naar Staphort

'Zangavond naar de Zondag' gaat weer van start. De koor- en samenzangavonden vinden voor de derde keer plaats. De agenda voor het

komend seizoen laat een keur aan gerenommeerde koren zien die de avonden zullen gaan begeleiden. Het seizoen wordt geopend met een klassieker: de

Urker Zangers. Dit veelzijdige mannenkoor brengt een rijk repertoire. Het koor bestaat ruim 50 jaar en heeft in die jaren veel cd's uitgebracht en internationaal opgetreden. Hoeveel koren zouden er zijn die naast hun optredens ook nog een hoofdrol in een eigen televisiefilm en serie hebben gehad? Kortom een koor dat zijn sporen verdiend heeft. Vanaf 2000 heeft Jacob Schenk de leiding. Het koor en deze muzikale duizendpoot vormen samen een gouden combinatie! De Urker Zangers brengen een breed scala aan muziek ten gehore, dat varieert van geestelijke muziek tot gospel en klassieke muziek. Uiteraard zal de liede-

renkeus voor 12 oktober passen bij de doelstelling van de zangavonden.

De stichting Zangavond naar de Zondag wil deze avond van harte bij u aanbevelen en hoopt u te mogen begroeten. Het belooft een mooie koor- en samenzangavond te worden. De muzikale begeleiding op orgel verzorgt Luuk Schuurman, dominee Klaas van der Sloot uit Nijkerk tekent voor een kort gesproken woord.

Zaterdag 12 oktober, 19.00 uur (kerk open om 18.30 uur), Staphort, kerkgebouw De Bron, Churchillaan 2, € 5 (kinderen tot 12 jaar vrij) www.zangavondstaphort.nl of www.facebook.com/zangavondstaphort

Muziekagenda

Zaterdag 28 september

Zingen voor Israël, 19.30 uur (19.15 uur samenzang), **Nieuwleusen**, De Voorhof, Burg. Mulderlaan 1 (collecte voor Israël)

Zondag 29 september

Zingend vanuit de Grote Kerk, met medewerking van de Huisband (Groningen), 19.00 uur, **Steenwijk**, Grote Kerk, gratis (collecte)

Vrijdag 4 en zaterdag 5 oktober

Brian Doerksen & Band, **Zwolle**, Verrijzeniskerk, Bachlaan 150, 19.30 uur, € 27 info/tickets: eventsforchrist.nl

Zaterdag 12 oktober

Populaire herfstklanken, Martin Mans (orgel), Carina Bossenbroek (panfluit), 20.00 uur, **Lemelerveld**, WHZ-hal, € 15, www.huetink-royalmusic.nl

Zaterdag 19 oktober

Jubileumconcert 10 jaar Holthuis-orgel met Clara de Vries, Gerwin van der Plaats en Urker kwartet, 16.00 uur, **Hasselt**, Ichtuskerk, Kastanjelaan 3

Zaterdag 2 november

Kleurrijke klanken in Sanders Finale, Sander van Marion (orgel), Evelyn Heuvelmans (hobo), 20.00 uur, **Lemelerveld**, WHZ-hal, € 15, www.huetink-royalmusic.nl

Vrijdag 15 november

Concert/sing-along, Celebrating the songs of Michael W. Smith, **Zwolle**, m.m.v. Music for Christ Koor & Orkest, Verrijzeniskerk, Bachlaan 150, 19.30 uur, € 14,50, info/tickets: eventsforchrist.nl

Zaterdag 16 november

Concert Joke Buis en gospelkoor Onderweg, **Almelo**, Pniëlkerk, Rembrandtlaan 352, 20.00, € 17 info/tickets: eventsforchrist.nl

Zaterdag 23 november

Jong talent speelt Klassiek, Maarten Wilms (orgel), 20.00 uur, **Lemelerveld**, WHZ-hal, € 13, www.huetink-royalmusic.nl

Zaterdag 23 november

Feest van geloof 2019 m.m.v. Groot Nieuws Radio, **Veenendaal**, De Basiliek, Wiltonstraat 56, 20.00

Zaterdag 14 december

Kerstensamenzang, Ad Huetink (orgel), 20.00 uur, **Lemelerveld**, WHZ-hal, € 10 t.b.v. goede doelen, www.huetink-royalmusic.nl

Zaterdag 21 december

Kerstconcert met Capella Kampen, 16.00 uur, **Hasselt**, Ichtuskerk, Kastanjelaan 3

Zaterdag 30 december

Oudejaarcconcert 2019, Everhard Zwart (orgel) Royal Music Out, 20.00 uur, **Lemelerveld**, WHZ-hal, € 13, www.huetink-royalmusic.nl

Informatie voor de muziekagenda kunt u mailen naar: nieuws@gezamenlijkzondagsblad.nl

Ardi Klokkers voor zijn woning in Bruchterveld met de honden Sucin, Daisy en Joky

Financieel coach Ardi Klokkers vindt weg terug naar geloof

Ardi Klokkers (44) is financieel coach voor bedrijven, particulieren, stichtingen, kerken en scholen. Hij verzorgt lezingen en workshops over omgaan met geld en 'passief inkomen'. Zelf was hij op zijn 41^e al 'binnen'. De alleengaande Klokkers is gekluisterd aan een rolstoel, maar redt zich thuis prima met een huishoudelijke hulp.

DOOR LEO POLHUYS, DEVENTER

"Bij mijn geboorte had ik zuurstofgebrek, waardoor ik een hersenbeschadiging opliep met spasticiteit als gevolg. Herstel verloopt het beste als je zo jong mogelijk met behandelen begint. Vanaf een paar maanden totdat mijn zesde ging ik dagelijks per taxi naar revalidatiecentrum Vogelweide in Zwolle. Later revalideerde ik in Lyndensteyn in Beetsterzwaag. Op mijn zevende kon ik lopen. In Vroomshoop bezocht ik een school voor kinderen met leer- en opvoedingsmoeilijkheden, omdat ik daar in de pauze therapie kon krijgen." Toen Ardi in de groei kwam, bleek dat zijn beenspieren zijn lichaam niet konden dragen. Op zijn elfde belandde hij definitief in de rolstoel en ging hij naar revalidatiecentrum Het Roessingh in Enschede. De mavo rondde hij met goed resultaat af. "Achteraf gezien had er méér in gezeten, als ik de juiste begeleiding had gekregen."

Transport
In rap Twents vertelt Klokkers

hoe hij als kind al graag vrachtwagenchauffeur wilde worden. "De vrijheid die je hebt, de onafhankelijkheid... Dat verlangen had ook te maken met mijn handicap. Als je in een rolstoel zit, menen veel mensen dat ze voor jou moeten denken. Mijn moeder, die in 2004 is overleden, had daar ook een handje van. Maar vooral zorgverleners en mensen die geen ervaring hebben met mensen met een beperking. Goed bedoeld, maar niet nodig."

Toen Klokkers zeventien was, mocht hij stage lopen bij transportbedrijf Nijhof-Wassink in Rijssen. "Een fijne periode, die vier jaar duurde. Op Het Roessingh zeiden ze dat ik niet in een vrachtwagen zou kunnen klimmen." Terwijl hij het betuttelende toontje nabootst: 'Je zit al in een rolstoel, instappen lukt echt niet, en rijden al helemaal niet.' Maar ik bewees dat ik het wél kon."

Tweede vader
De in april jl. overleden oprichter van Nijhof-Wassink, Harman Nijhof, vond de Bruchtervel-

der een persoon die naar hem luisterde en adviezen gaf. "Hij begreep mij en ik hem. Hij heeft zijn bedrijf uitgebouwd tot een internationale onderneming en ook ik heb me opgewerkt tot wat ik nu ben. Ik werd weleens een tweede Harman genoemd, hij was als een tweede vader voor mij. Mijn biologische vader is overleden toen ik een jaar was, dus hem heb ik nooit gekend. Aanvankelijk miste ik hem niet, maar later wel, op belangrijke momenten zoals een diplomauitreiking of bij de aanschaf van een auto. Je wilt dat je vader daar bij is. Maar bij mij was dat nooit het geval."

Trappen

Na die stageperiode bleek dat het vak van vrachtwagenchauffeur er toch niet in zat. Wel kon Klokkers aan de slag bij A.J. Veurink Int. Transport in Hardenberg als assistent wagenparkbeheerder. "Omdat ik behoorlijk werd geconfronteerd met mijn handicap, verkaste ik na drie jaar naar een ICT-bedrijf in Zwolle. Op een keer moest ik naar een klant en stond ik voor een grote trap. Ik belde Veurink, maar de medewerker die ik aan de lijn kreeg zei: 'Dat is jouw probleem, je moet er toch naar toe. Los het maar op.' Ik heb toen eerst een potje gejackt en vervolgens mijn contactpersoon bij het UWV

gebeld. Er volgde een stevig gesprek met de directeur en de betrokken medewerker."

Klokkers vertrok naar een telecombedrijf in Hardenberg, waar hij klanten hielp met besparing op hun telefoonkosten. "Toen dat bedrijf werd beëindigd, had ik nog een fors bedrag tegoed. Na een uitspraak van de rechter vijf jaar later, ontving ik dit geld alsnog. Ik was inmiddels gestart met Klokkers TeleCommunicatie, benaderde klanten uit mijn telecomtijd opnieuw en gaf hen financiële educatie. Mijn mentor Harman Nijhof had mij geleerd: "A" nen kaans kriegt, mu'j 'm pakk'n." Als ik had geluisterd naar adviezen van zorgverleners destijds, was ik in de sociale werkplaats terechtgekomen. Met het geld ging ik naar de bank maar het rendement was te laag en een spaarrekening had ook weinig zin."

Betalingsregeling

"Ik begon met beleggen in de crisis van 2008. Nee, geen bitcoins. Dat is puur virtueel geld dat makkelijk in rook opgaat. Ik belegde met dividend; daar zitten altijd aandelen achter van een bestaand bedrijf en dat levert altijd wat op. Zo bouwde ik mijn financiële basis rustig op." Onder het pra-

Blankenham

Protestantse Gemeente
Blankenham
Kerkbuurt 9
8373 EG Blankenham

Scriba: mevr. C.A. Appelo-de Ruiter,
Kerkbuurt 10, 8373 EG Blankenham
0527-202584
ariaderuiter@gmail.com
www.kuinreblankenham.
protestantsekerk.net
www.facebook.com/
pknuinreblankenham

Kerkdiensten

Zondag 29 september: 9.30 uur,
Heilig Avondmaal, voorganger ds.
A.P. Oosting.

Pastorale hulp. Mocht u die
nodig hebben neemt u dan con-
tact op met een van de ouderlin-
gen.

Zieken en allen die pijn en ver-
driet hebben: wensen we Gods
troost en nabijheid toe.

Bloemen met hartelijke felicitat-
ies werden gebracht bij mw. J.M.
Lok-Westerbeek en mw. A.W.
de Vries. Zij vierden op 13 en 16
september hun verjaardagen. We
hopen dat zij nog vele gezonde
jaren in ons midden mogen zijn.

Terugblik monumentendagen

Het waren geweldige dagen met
175 bezoekers. Voor Stichting
Ayuda Maya, die zich inzet voor
schoonwaterpro-jecten in Guate-
mala werd voor € 352,90 aan gif-
ten ontvangen en aan sieraden en
andere artikelen verkocht.

De dames Karla Koelma en Gerdi
Stoter worden hartelijk bedankt
voor het vele werk dat zij gedaan
hebben om dit tot geslaagde
monumentendagen te maken.

Oververhit (Uit: Zonnestra- len)

Soms heb je van die dagen dat
het lijkt of iedereen iets van je
nodig heeft. Het is druk op je
werk of op school, er liggen
nog klusjes te wachten of je wilt
eigenlijk nog sporten. We raken
opgebrand. Het is alsof een ver-
schroeiende wind op ons hoofd
staat en alsof de verplichtin-
gen ons geen moment met rust
laten. Het is een kwestie van
tijd voor we oververhit raken.
Als er dan tegenslagen komen,
kun je soms de neiging hebben
om God daarop aan te spreken.
“Waarom, God? Waarom ik?”
Ook Jona richt zich met zijn ver-
wijten tot God. Hij is woedend
omdat de wonderboom die hem
beschermde tegen de zon, plot-
seling verdwenen is. Maar God
stelt daar een vraag tegenover:
“Is het terecht dat je zo kwaad
bent over die plant?” (Jona 4:8)
En toen de zon opkwam, liet God
een verzengende wind uit het
oosten waaien, de zon brandde
zo op Jona's hoofd dat hij door
de hitte werd bevangen. In zijn
oververhitte toestand vindt Jona
dat zijn reactie volledig terecht
is. Maar is zijn hachelijke situatie
echt aan God te wijten? Welke
keuzes maakt hij – en welke keu-
zes maakt u?

Kerk in Actie is geen goed doel.

Kerk in Actie is geen goed doel!
Maar waarom geven we er dan
geld aan? We willen als Kerk
in Actie-consulenten duidelijk
maken dat Kerk in Actie namens
en vanuit de protestantse kerken

in het land werkt. Het is geen
nieuw doel, maar ondersteuning
van de eigen organisatie die goede
doelen steunt, professioneel en
verantwoord. Kerk in Actie is
niet zomaar een organisatie maar
het voert de opdracht van de
kerk uit. In de kerkorde staat dat
mooi beschreven: “De gemeente
vervult haar diaconale roeping
in de kerk en in de wereld door
in de dienst van barmhartigheid
en gerechtigheid te delen wat
haar aan gaven geschonken is, te
helpen waar geen helper is en te
getuigen van de gerechtigheid van
God waar onrecht geschiedt.”
Dat doet Kerk in Actie in naam
van de lokale gemeenten én in
partnerschap met kerken wereld-
wijd. Zo veel mensen, zoveel
kilometers van elkaar gescheiden,
verbonden, niet omdat we iets
geven, maar dat we delen. Geld
is maar een onderdeel daarvan,
al is het wel een belangrijke.
Omdat in deze wereld de rijkdom
oneerlijk verdeeld is, en als we
echt willen delen, delen we ook
onze rijkdom. Maar ook kennis,
geloof, hoop en liefde. We leren
van andere kerken, we vieren
samen. Samen zijn we de leden
van één lichaam die niet zonder
elkaar kunnen. Wat een rijkdom!
Tekst: Elise Kant, consulent Kerk
in Actie

Citaat: “De wens is de vader van
de gedachte.” Maar christenen zeg-
gen: “De wens van de Vader is de
gedachte.”
Michiel Welmers

Namens de kerkenraad van de
Protestantse gemeente Blanken-
ham
C.A. Appelo-de Ruiter, scriba

Blokzijl PROT. GEM.

Protestantse Gemeente Blokzijl
Scriba: Karin Rozendal
tel. 23327236, pgb4@xs4all.nl
Kopij wordt verzameld en
verstuurd door:
dhr. Henk van Dalen
tel. 0527 291285
hvandalen03@hetnet.nl

Zondag 29 sept. 10.00u, ds
Jelle Vonk. Grote kerk Blokzijl.
Organist: Corry van den Berg.
Collecte: 1e kerk in actie wereld-
diaconaat, 2e eigen kerk, 3e kli-
maatbeheersing Grote Kerk en
onderhoud.

Pastoraat

Dit keer zijn er geen nieuwe zie-
kenhuisopnames te melden. Mw.
Marsman revalideert in Meppel
in het ziekenhuis en mw. Bloem
revalideert nog in de Schakel in
Emmeloord. Wij hopen met hen
dat zij z.s.m. weer naar huis kun-
nen terugkeren. En hen, die her-
stellende zijn van een operatie
wensen wij veel sterkte toe!

Verjaardag en jubilea

Voor hen die de komende week
jarig zijn of een jubileum te vieren
hebben: van harte gefeliciteerd.
We hopen dat u/jullie een fijne
dag hebben!

Winterprogramma

In het vrolijk gekleurde kerkblad
staat ook het winterprogramma
vermeld. We hopen dat u er met
interesse naar kijkt en mee wilt
doen aan de aangeboden activitei-
ten. Vergeet u zich niet even bij
mij aan te melden?

jjvonk@hetnet.nl.

Aanmelden!

Wilt u wel eens mee doen met
een dienst voorbereiden? Of uw
creativiteit gebruiken voor een
andere activiteit? Dat zou gewel-
dig zijn! Achter in de kerk hangen
posters met daarop het jaarpro-
gramma. Kijk eens of er iets voor
u bij zit! En plak er een post-it bij
met uw naam en adres. Hoe meer
zielen, hoe meer levendigheid!

Startzondag: een korte terugblik.

Vorige week zondag vierden we
de startzondag. Met plezier en
enthousiasme hebben we deze
zondag met elkaar beleefd. Ieder-
een, die in welk vorm dan ook
heeft bijgedragen aan de organi-
satie en invulling van de dienst:
heel hartelijk bedankt. Leuk om
nog even te vermelden is dat het
blauwe team de escaperoom als
eerste wist te verlaten.

Koren zingen in Blokzijl voor Light For The World

Koor- en samenzangavond in de
Grote Kerk te Blokzijl, op zater-
dagavond 28 september, aanvang
20.00 uur

Aan dit concert wordt meege-
werkt door:

-Hasselts Mannenkoor; het koor
heeft 40 leden.

-Blokzijl Vocaal, (voorheen De
Kolkklanken), gemengd koor, ca
30 leden.

-Chr. muziekvereniging “De
Bazuin”

-Tjaco van de Weerd, blinde orga-
nist uit Kampen, speelt enkele
orgelsolo's en hij begeleidt de
samenzang.

Tijdens dit concert wordt gecol-
lecteerd voor stichting Light for
the World. Deze christelijke
hulporganisatie zet zich in voor
mensen met een (visuele) handi-
cap in ontwikkelingslanden. Door
hen een eerlijke kans te geven
op onderwijs en werk wordt hun
leefsituatie stap voor stap ver-
beterd. Meer informatie over de
stichting vindt u op: [www.light-
fortheworld.nl](http://www.light-fortheworld.nl).

Komt samen luisteren, samen
zingen en genieten. En breng zo
“Licht in de Wereld”. Toegang is
gratis!

Kroonluchters zoeken poetser(s)

Het is weer zover: de kroonluch-
ters zijn toe aan een poetsbeurt.
Bent u, of ben jij, de poetser
die wij zoeken? Neem dan even
contact op met Gert Mooiweer
(0612102227).

Nieuw redactielid zondags- brief

Zoals wellicht bekend heeft
Wilmien Driezen aangegeven te
willen stoppen met haar redactie-
werk voor de zondagsbrief. Wij
kunnen nu bekend maken dat wij
een nieuw redactielid gevonden
hebben in de persoon van Geke
Ploer – Marsman. Daar zijn wij
heel blij mee! Wilmien zal nog
één kwartaal het redactiewerk op
zich nemen. Daarna neemt Geke
het stokje over. Geke, van harte
welkom! Wilmien en Annie

Kinderkerk

De KinderKerk start om 10:00
uur in de consistorie voor de kin-
deren van groep 1-3. De kinderen
van groep 4-8 komen na de eer-
ste schriftlezing ook naar de con-
sistorie waar dan de beide groe-
pen samen verder zullen gaan. Er
zal dan een gezamenlijk verhaal
zijn en verwerking in de vorm

van een knutselwerkje, spelletje
enz. Alle kinderen komen dan na
de collecte weer terug in de kerk
zodat er gezamenlijk kan worden
afgesloten met de Zegen en het
slotlied.

Tijdens de KinderKerk is er een
aparte collecte waar de kinderen
een jaar lang voor collecteren.
Elk jaar wordt er een nieuw doel
gekozen. Tijdens de diensten in
Scheerwolde start de Kinder-
Kerk voor groep 1-8 na de eerste
schriftlezing. De kinderen komen
dan ook na de collecte weer
terug in de dienst.

Facebook

Wordt vriend op Facebook van
de kerk van Blokzijl/ Scheerwolde
en we delen met u en jou de bij-
zondere activiteiten, die er zijn in
en om de kerk!

Bezoekdienst

Jarig op 11 oktober mw C van
Beek-Oord, 78 jaar, Steenwijker-
diep zuid 14, Scheerwolde; op
12 oktober dhr H. Winter, 86
jaar, Zuiderpolderweg 19; op 27
oktober mw G. Leeuw-van Ben-
them, 87 jaar, Slingerpad 2; op 31
oktober mw M. H. Spin-Ziel, 75
jaar, Barend Loosweg 47. Allen te
Blokzijl. U, allen van harte gefe-
liciteerd en een fijne verjaardag
gewenst. Gift, voor de bezoek-
dienst is er vijf euro ontvangen,
hiervoor heel hartelijk dank. En
ook 3 giften van elk €20. Heel
hartelijk dank!

Nogmaals de verjaardagen van:
op 11 Sept mw R de Wagt-Wes-
terbeek, 87 jaar, Kon. Julianaweg
17 Scheerwolde; op 20 Sept mw
H. M. Pino, 82 jaar, Kuinderdijk
7; op 30 Sept dhr J. P de Dood,
75 jaar, Molenwijk 4. Beiden te
Blokzijl.

Jubilea: op 18 sept is de fam
A-Steenbergen, Breestraat 1, vijf-
tig jaar getrouwd; op 21 sept is de
fam S de Jonge, Rietvink 12, veer-
tig jaar getrouwd. Beiden te B; op
27 september is de fam J. Drie,
P.C. Hoofdstr 1 Steenwijk veertig
jaar getrouwd. U, allen van harte
gefeliciteerd en een hele fijne dag
gewenst. Voor de bezoekdienst
is er een gift ontvangen van vijf
euro. Heel hartelijk dank hier-
voor. Namens de bezoekdienst,
Marie Dijkman-van der Sluis.
Kopij eerstvolgende nummer
voor het nummer dat vrijdagds uit-
komt: kopij tot uiterlijk zaterdag-
middag 12.00 uur naar Henk van
Dalen hvandalen03@hetnet.nl

Giethoorn

Predikant Ds.A.C.J. van
Waard-Pieterse, De Elzen 20,
8355 CX Giethoorn, 0521-362555
astridvanwaard@hotmail.com
Scriba:
Harry Besselse, p/a Beulakerweg 78a,
8355 AK Giethoorn, 0521-344266
scribagiethoorn@gmail.com
giethoorn.protestantsekerk.net
Kerkrentmeesters bankrek.nr
NL69 RABO 0322 0010 80
Diaconie bankrek.nr: NL39 RABO
361 2597 51

Eredienst. Aanvang 10.00 uur.

Op zondag 29 september gaat
onze eigen predikant ds. Astrid
van Waard - Pieterse voor. De
organist is mevrouw C. Roth en
mevrouw P. van Wieringen is de
dienstdoende ouderling. Deze
dienst is de zogenoemde start-
zondag en in verband daarmee is

er voor de dienst om 09.45 uur
koffie/thee/limonade drinken in
het Protestants Centrum. De
dienst wordt ook in het betref-
fende Centrum gehouden. De uit-
gangscollecte is bestemd voor het
pastoraat. Tijdens de dienst zal er
opas aanwezig zijn voor de klein-
tjes. Kerkvervoer: Hans Spitzen,
tel. 360322.

Startdienst

Zondag 29 september houden
wij als Protestantse gemeente de
startdienst voor het winterwerk.
We komen om 9.45 uur samen in
het Protestants Centrum, waar
we op verhaal kunnen komen
onder het genot van een kopje
koffie/ thee/ limonade met iets
lekkers. Het thema van de start-
zondag is: “Een goed verhaal”.
We zetten ons eigen verhaal in
het licht van de bijbel, waar David
de priester van de tempel een
ongebruikelijke vraag stelt (1 Sam.
21). Wat is voor ons de waarde
van samen vieren, het avond-
maalsbrood, het kerkgebouw?
Een ontspannen viering in het
Protestants Centrum.

Wel en Wee

Voor de zieken in onze gemeente,
anderen die het moeilijk hebben,
buiten de maatschappij staan,
geen werk, cliënt zijn bij de voed-
selbank, mantelzorgers(sters)
willen we Gods zegen en kracht
toewensen. Ook voor hen die
door hun positiviteit en vertrou-
wen in het leven, anderen kunnen
stimuleren door hen weer op weg
te helpen.

Vredesweek 2019 21 – 29 september: Vrede Verbindt Over Grenzen

Er worden in deze week door
organisaties en kerkelijke
gemeenten tal van activiteiten
georganiseerd om met dit thema
aan de slag te gaan. Kerk in Actie
en PAX vragen hiervoor met
klem aandacht en financiële steun.
Op veel plaatsen in de wereld
is vrede ver te zoeken. Vrede
is meer dan de afwezigheid van
oorlog. Het Bijbelse woord voor
vrede, sjalom, verwijst naar heel-
heid, voorspoed en gezondheid.
Wat houdt het thema “Vrede ver-
bindt Over Grenzen” in?

Bij de grens kom in je in contact
met een andere omgeving buiten
je comfort zone. Dat is
spannend: het is onbekend, en is
het wel veilig? De ontdekking van
het andere biedt risico's en
kansen. Het risico dat andere
mensen jouw grenzen niet res-
pecteren, waardoor je je kwets-
baar voelt. De kans op nieuwe ideeën,
betere oplossingen, creativiteit.
De wereldwijde economische,
politieke en maatschappelijke ver-
vlochtenheid, over grenzen heen,
vraagt om wijsheid hoe om
te gaan met deze spanning. Hoe
de balans te zoeken tussen ons
terugtrekken achter de dijken,
dan wel onze identiteit verliezen
in een grenzeloos bestaan. Deze
zoektocht is een zoektocht
naar vrede. Het thema ‘Vrede
Verbindt Over Grenzen’ nodigt je
uit om die grenzen op te zoeken
en te onderzoeken. Om op te
komen voor wat waardevol is, en
nieuwe wegen te vinden voor de
toekomst.

Grenzen spelen een belangrijke
rol in ons leven. Veel grenzen zijn

Vervolg van pagina 11

ons gegeven, maar wij scheppen zelf ook steeds grenzen. Het geeft ons houvast. Het schept orde. We weten dan waar we aan toe zijn. Er zijn 'harde' grenzen, zoals wetgeving die ons beschermt tegen geweld en misbruik; of fysieke grenzen die bepalen of we in Nederland, Duitsland of België wonen. Er zijn ook 'zachte', onzichtbare grenzen: samen stellen we normen welk gedrag wel of niet acceptabel is. Deze 'zachte' grenzen willen we toetsen aan de waarden die wij belangrijk achten in ons leven. In het waarmaken van deze waarden zijn grenzen nodig en wijzelf zijn het die grenzen moeten onderzoeken. Doe mee, en onderzoek de grenzen. Kom in contact met andere mensen, met een andere omgeving. Ontmoet mensen van de overkant en luister naar hun ideeën. Zodat vrede ons verbindt, over grenzen heen. Tijdens de Vredesweek, en daarbuiten. Bron: www.paxvoorvrede.nl

Vrede gaat van hand tot hand
*Vrede gaat van hand tot hand,
 Vrede wil thuis zijn in ieder land;
 Vrede van mens tot mens,
 Gods hartenwens.*
 (lied 397 uit het Liedboek)

Hartelijke groeten van Marjolein Petter en voor u allen een gezegende week.

Kuinre

Protestantse Gemeente Kuinre
 Henric de Cranestraat 41
 8374 KL Kuinre

Scriba: scriba-kuinre@live.com

www.kuinreblankenham.nl
protestantsekerk.net
www.facebook.com/pknkuinreblankenham

Zondag 29 september is om 11.00 uur dienst in Kuinre. Voorganger is dan Ds. A.P. Oosting uit Balk. We vieren deze zondag het Heilig Avondmaal.

Avondmaal

De dominee nodigt ons om aan het Avondmaal te gaan, een opdracht van Hem gekregen dus schuif nu maar aan.

Met het brood en de wijn mogen wij gedenken, dat Hij ons eenmaal het leven heeft willen schenken.

De Heere roept en waarom zou je dan niet gaan, want zie je daar de dienaar van onze Heiland niet staan.

Als je niet zonder Hem kunt en wil leven, schuif dan maar aan Hij wil je daar kracht geven.

Janneke Troost

Zondag 6 oktober is er een gezamenlijke dienst in Blankenham. Hierin zal mevr. L. Brugmans uit Nunspeet voorgaan. Deze dienst begint om 10.00 uur. **De bloemen** uit de dienst van zondag 15 september zijn naar Fam. Siepel gegaan. De bloemen

uit de dienst van 22 september zijn naar mevr. L. Polderman gegaan. Als kerkenraad willen wij u vragen als er ziekte is of behoefte aan een gesprek contact op te nemen met de scriba of de ouderling. Wij zijn graag op de hoogte.

Met een hartelijke groet,
 Kerkenraad van de Protestantse Kerk Kuinre.

Steenwijkerwold

Predikant: ds. E. van Veen,
 tel. 58 85 68, ericvveen@ziggo.nl

scriba: S.C. Offringa, Mariënwold 13,
 8341 PZ Steenwijkerwold
 tel. 06 - 30 22 43 38,
scriba@pk-steenwijkerwold.nl
 Kerkelijk bureau: kerkelijkbureau@pk-steenwijkerwold.nl

Zondag 29 september

Aanvang: 09.30 uur. Voorganger: ds. M. Reinders (Zwolle). Organist: Margreet van Dorsten. Ophaaldienst: dhr. H. Wubs. Bloemendienst: mevr. v.d. Hoofdakker. Eindcollecte: Werelddiaconaat.

Slotviering Vredesweek Steenwijkerland

Op zondag 29 september organiseren de Raad van Kerken Steenwijk e.o. en de Tuba Moskee een interreligieuze viering in het kader van de Vredesweek 2019. Deze vindt plaats in de Doopsgezinde kerk, Onnastraat 10 te Steenwijk, aanvang 19.00 uur. Het thema van de Vredesweek is "Vrede verbindt over grenzen". In de viering doen we een stellingenspel onder leiding van Annelies Klinefelter. Pastoor Theo van der Sman gaat voor. De muzikale bijdrage is in handen van Sipke Huisman. Verdere bijdragen worden geleverd door de liturgiecommissie van de Raad van Kerken en leden van de Tuba Moskee. Na afloop zetten we het gesprek voort onder het genot van koffie of thee.

Kijk op Geloof

De gespreksgroep Kijk op Geloof komt voor de eerste keer na de vakantie bij elkaar op maandag 30 september om 19.30 in de consistorie van onze kerk. Inlichtingen over deze groep kunt u krijgen bij dhr. Heye Wubs, tel. 588632 of ds. Eric van Veen, tel. 588568.

Ouderenmorgen en Samen aan tafel

Op donderdag 3 oktober is er weer ouderenmorgen. De morgen begint om 10.30 uur in Hoogthij. Na afloop van de ouderenmorgen is er weer Samen aan Tafel. Vanaf ongeveer 12.15 uur kunt u weer gezellig samen eten en een praatje maken in Hoogthij. Nieuwe deelnemers zijn van harte welkom. Heeft u geen vervoer, en wilt u worden opgehaald voor de ouderenmorgen of voor Samen aan Tafel, dan kunt u bellen met Petra van Beek, tel. 588 685.

Giften

Ds. van Veen en mevr. Martens ontvingen beiden €20,- voor de Kerk. Hartelijk bedankt voor deze giften.

Bloemen

De bloemen uit de dienst van zondag 15 september zijn met een hartelijke groet en een bemoediging gebracht bij mevr. R.

Boer-Westerbeek, Vredenburg. Op zondag 22 september zijn de bloemen met een hartelijke groet en een bemoediging gebracht bij dhr. H.A. Stegink, Boomsluiters. **Overijsselse vertellingen** Uitgeverij SenS in Tuk staat op het punt het boek "Overijsselse vertellingen van ds. Pieter Heering" (eind 19e eeuw) uit te brengen. Zoals wellicht bekend was Pieter Heering dominee in Steenwijkerwold in de jaren 80 van de 19e eeuw. Ondanks deze tijdspanne staan de verhalen van Pieter Heering nog steeds overeind, en het was mede om deze kwaliteit dat uitgeverij SenS de verhalen opnieuw wil uitgeven. Dit in samenwerking met de IJsselacademie, het Plantenfonds en Dr. Harrie Scholtmeijer (dialectoloog). Het boek is een semi-wetenschappelijke uitgave waarbij de nadruk ligt op de verhalen (in het Hollands, behalve de dialogen die in het dialect zijn), die zich stuk voor stuk in het Steenwijkerwold van toen afspelen. Zo'n bijzondere publicatie kent een financieel risico. Om deze zo klein mogelijk te houden, bieden wij het boek aan voor een gereduceerde intekenprijs: van € 18,50 voor € 14,90, excl. portokosten.

Het boek telt rond de 250 blz., met drie tekeningen van Jozef Israëls. U kunt intekenen op [website: www.senseuitgevers.nl](http://www.senseuitgevers.nl) Op de websitepagina Overijsselse Vertellingen. Het e.e.a. wijst zich dan vanzelf. U kunt op deze site bestellen en betalen.

Wij gedenken

Op zondag 15 september is overleden **Wienie Kuiper-Kuiper**, op de leeftijd van 80 jaar. Sinds 1 april dit jaar verbleef Wienie Kuiper in de Schiphorst te Meppe. Op donderdag 19 september hebben wij samen met de kinderen, kleinkinderen, andere familie en bekenden afscheid van Wienie Kuiper-Kuiper genomen met een afscheidsdienst in onze kerk. Na deze dienst hebben wij Wienie Kuiper begeleid naar haar laatste rustplaats op de begraafplaats naast onze kerk, waar in 1996 haar man Luuk begraven is. Sinds 1 april verbleef Wienie in Meppe, in de Schiphorst. Het thuis wonen ging niet meer, ondanks alle hulp van thuiszorg. Wienie leed al jaren aan Alzheimer, die haar steeds meer in de greep kreeg. De laatste maanden voor haar opname in Meppel was zij steeds meer de weg kwijt, letterlijk en figuurlijk, en ging zij regelmatig terug naar de plek waar zij lang gewoond heeft, Marijenkampen. Wienie Kuiper is geboren in 1939. Zij was het derde kind van de zes kinderen, die haar ouders zouden krijgen. Vrij snel na haar geboorte verhuisde het gezin naar de Witte Paarden. Op die plek is Wienie verder opgegroeid, de lagere school bezocht zij in Steenwijkerwold. Na de lagere school heeft zij nog een paar jaar op de huishoudschool gezeten.

Na die schooltijd ging zij aan het werk, o.a. als huishoudster in het huis van een apotheker in Steenwijk. In 1959 trouwde zij met Luuk Kuiper. Na eerst een periode ingewoond te hebben verhuisden zij na enige tijd naar Marijenkampen 7, later werd dit nummer 3. In 1960 werd hun

eerste zoon Jelle geboren en hun tweede zoon Gerrit werd 16 jaar later geboren in 1976. Heel veel jaren heeft Wienie als schoonmaakster gewerkt op de huishoudschool in Steenwijkerwold.. Als je het hebt over Wienie dan kun je zeker het woord zorgzaam noemen, zorgzaam voor haar man kinderen en kleinkinderen. Haar man Luuk overleed in 1996, en dat was een grote klap voor haar. Vlak na zijn dood verhuisde zij naar Vredenburg, samen met haar zoon Gerrit. Als oma heeft zij veel op de kinderen van Gerrit en Chantine gepast, dit vond zij leuk om te doen. Op de kinderen van Jelle oppassen was niet mogelijk, daar Jelle een hele tijd in Brabant woonde met zijn gezin. Wienie had eigenlijk iemand nodig die haar meetrok naar dingen, eerder was dat haar man, en dat gat is nooit opgevuld. In de afscheidsdienst hebben we onder andere psalm 23 gelezen. Een psalm voor alle tijden en alle leefomstandigheden, van de wieg tot het graf. "De Heer is mijn herder." Dit mag je weten, zingt Psalm 23: waarvoor je in het leven ook komt te staan, hoe bang je dan misschien ook bent, en onzeker, tegenover welke vijand ook maar. Zelfs in de vallei van de dood gaat de Altijd Aanwezige met je mee. De Heer zal Herder voor je zijn. Aan die God vertrouwen wij vandaag Wienie Kuiper toe. **Dag van de Dialoog Steenwijkerland op 7 november** Doet u in 2019 ook weer mee? Heeft u ook zo genoten van de bijzondere dialooggesprekken? Of was u er nog niet bij en bent u nieuwsgierig door alle positieve berichten? Dag van de Dialoog in Steenwijkerland zullen we houden op donderdag 7 november. Het thema is deze keer: "Bevrijding".

Neem uw vrienden, burens en kennissen mee en laat ze kennismaken met de Dag van Dialoog. We verwachten een leuk gesprek en lekker eten. Voor nadere informatie en/of aanmelding kunt u mailen naar:

aanmelden@dagvandedialoogsteenwijkerland.nl. Meer informatie kunt u ook vinden op: www.dagvandedialoogsteenwijkerland.nl Met vriendelijke groet, Namens het projectteam Steenwijkerland, Faruk Ersoy

Wij leven mee

Als u iets te melden heeft of door te geven betreffende pastoraat, neem dan gerust contact op met één van de ouderlingen of met de predikant. Het leven van mensen is vaak een weg van op en neer. Zo ook in onze gemeente. Sommige mensen hebben veel zorg nodig. Er zijn ook mensen voor wie de toekomst onzeker is of die wachten op spannende behandelingen of nadere onderzoeken. En dan zijn er de mantelzorgers die soms zwaar belast worden, maar hun werk met veel liefde doen. Alle zieken en hun verzorgers sterkte toegewenst! **Omzien naar elkaar** Pastoraat in onze kerkgemeente is in de eerste plaats het omzien naar elkaar in het dagelijkse leven. Op basis van ons geloof zijn we met elkaar verbonden en geven we zorg aan wie dat nodig heeft. De pastorale zorg wordt door de gemeente in het bijzon-

der toevertrouwd aan de predikant en ouderlingen, wat wel moeilijker wordt nu we nog maar twee ouderlingen hebben. Daarnaast zijn er de bezoekers die contacten met gemeenteleden onderhouden. Indien u behoefte hebt aan pastorale contact of een gesprek, kunt u altijd direct contact opnemen met de predikant of ouderling.

Dank

In de middag van zaterdag 7 september is, na een kort ziekbed, op 90 jarige leeftijd, mijn vader Henk van Veen overleden. Sinds 12 juli woonde hij in verzorgingshuis Nijenstede te Steenwijk. Dichtbij bij ons gezin, na jaren in Lochem gewoond te hebben. We hadden hem graag een mooie tijd daar gegund, met zijn appartement dat uitkeek op zijn vroegere hbs. Op zaterdag 14 september hebben we afscheid van hem genomen. Ik wil iedereen danken, namens ons gezin en mijn zuster en haar man, voor het meeleven de afgelopen tijd en de vele kaartjes, die wij mochten ontvangen.

Tenslotte,

*God zij met jou,
 je pad ligt open.
 God gaat met je mee;
 Hij ruimt alle hindernissen op.
 God zij met jou,
 Hij zal zorg voor je dragen.
 Hij zal in je schaduw lopen.
 Hij legt zich neer in jouw slaap.
 Hij blijft bij jou.
 God zij met jou*

Met vriendelijke groeten,
 ds. Eric van Veen

Vollenhove

Hervormdvollenhove.nl
redactie@hervormdvollenhove.nl

Predikant Vollenhove-stad: ds. D. Wolters, Steiger 27, 8325 HB Vollenhove tel. 0527-239291
predikantstad@hervormdvollenhove.nl

Predikant Vollenhove-Ambt: ds. H.J.H. Pap, Leeuwte 88, 8326 AD Sint Jansklooster tel. 0527-239504 predikantambt@hervormdvollenhove.nl

Scriba: Dhr. H. Wijermars, Postbus 82, 8325 ZH Vollenhove. tel. 0527-243860 scriba@hervormdvollenhove.nl

Koster Grote Kerk: dhr. G. Bos, tel. 0527-241951.
 Beheerder Hervormd Centrum "Tilvoorde": mw. N. Lassche-Remijnse, Tilvoorde: tel. 0527-241538 tilvoorde@hervormdvollenhove.nl

Koster Kapel: mw. G. van Dalen, tel. 0527-246767 kapel@hervormdvollenhove.nl

Zondag 29 september om 09:30 uur in de Grote Kerk, in deze dienst hoopt ds. H.J.H. Pap voor te gaan. De organist is dhr. J. Bredwout. Collectes: diaconie, instandhouding van de eredienst, onderhoudsfonds. De autodiens wordt verzorgd door Fam. J. Bruinjtjes, telefoon 0640804175. Er wordt in

Vervolg van pagina 12

Tilvoorde op de jongste kinderen van onze gemeente gepast door: Pascal Mooiweer en Jetty Jongman.

29 september om 09:30 uur in de Kapel, in deze dienst hoopt mw. H. Kramer uit Emmeloord voor te gaan.

29 september om 19:00 uur in de Kapel, in deze dienst hoopt ds. D. Wolters voor te gaan. De organist is dhr. J. P. van Eerde. Collectes: diaconie, instandhouding van de eredienst, onderhoudsfonds.

Agenda

3 oktober 2019 om 15:00 uur, Contactmiddag oudere gemeentelieden, Kapel.

5 oktober 2019 om 00:00 uur, Kerkenraadsdag.

5 oktober 2019 om 09:30 uur, Oefenen Cantorij, Grote Kerk.

7 oktober 2019 om 19:00 uur, Verkoop collectebonnen van 19.00-20.00 uur, Tilvoorde.

13 oktober 2019 om 17:00 uur, Gast aan tafel, de Voorhof.

Kerkproeverij 2019

Op 29 september doet, zo u weet, ook onze gemeente mee aan de campagne Kerkproeverij, net als de anderen kerken aan gesloten bij de Raad van Kerken Vollenhove-Sint Jansklooster. Kerkproeverij is een mooie gelegenheid om iemand die je persoonlijk kent uit te nodigen om mee te gaan naar de kerk. Wij zullen als gemeente een dienst hebben die goed te volgen is voor mensen die niet gewend zijn aan een kerkdienst. Na afloop is iedereen van harte uitgenodigd op camping De Schaarkamp (Schaarweg 6 in Sint Jansklooster) om onder het genot van koffie, thee en wat lekkers na te praten over de dienst en over wat ons in het dagelijks leven bezighoudt. Er is die morgen ook een dienst in de Kapel. Alle diensten beginnen om 9.30 uur.

Bij de avonddienst van 29 september

Tijdens deze dienst ronden we de serie preken af over de vrucht van de Geest (Galaten 5: 22,23). Een heerlijke vrucht met maar liefst 9 geweldige smaken. Het laatst proeven we de smaak van de "zelfbeheersing". In het slot van I Korinthe 9 maakt Paulus de vergelijking van een apostel met een topsporter. Binnen de topsport is namelijk alles gericht op een optimale sportprestatie. De complete levensstijl is erop aangepast. Dat betekent ook een leven met een strak eetschema, waarin zelfbeheersing van cruciaal belang is. Ook binnen het geloof willen we het maximale uit onszelf halen. We nemen geen genoegen met middelmatigheid! En daarom is ook in het geloof zelfbeheersing cruciaal!

Schoenendoosactie

Van schoenendoos tot onvergetelijk cadeau. Onderwijs is zoveel meer dan leren schrijven en rekenen. Door mee te doen met actie 4 kids schoenendoosactie leren kinderen een waardevolle les: dat geven om een ander belangrijk is. En krijgen leeftijdsgenootjes in arme landen een onvergetelijk cadeau! Kinderen in Nederland vullen een schoenendoos met schoolspullen, toiletartikelen en speelgoed voor leeftijdsgenootjes die in

moeilijke omstandigheden leven. Ze doen daarmee iets concreets voor arme vriendjes. Als kerk willen wij ook dit jaar weer, samen met de scholen, van harte aan deze actie meedoen. Daarbij kunnen we niet zonder uw hulp. Helpt u mee? Laten we samen de schouders zetten onder deze prachtige actie! De dozen kunnen ingeleverd worden in de gezamenlijke gezinsdienst die gehouden wordt op zondag 13 oktober in de Grote kerk. Wilt u geen schoenendoos vullen maar toch iets geven, in de hal van de kerk komt zondag 13 oktober een doos te staan waar u uw spullen in kunt doen. Ook is de diaconie-collecte deze zondag bestemd voor Actie 4Kids.

Focus

De kerkenraad heeft besloten om mee te doen met het IZB-Focustraject. De wereld om ons heen is volop in beweging, verandert snel en dat heeft ook grote invloed op ons. Secularisatie stopt niet bij de kerkdeur, die dringt door tot in ons eigen hart. Hoe reageren we daar als kerk en als christen op? We zijn verlegen om woorden waarmee we kunnen uitleggen wat we geloven, waar we voor staan en wat het Evangelie te bieden heeft. Hoe vertalen we de grote woorden van ons christelijk geloof naar het leven van alledag? Zijn we eigenlijk wel herkenbaar als christenen? Het Focus-traject is erop gericht dat christenen steeds meer gaan leven als getuigen van Christus in hun eigen omgeving. Het gaat niet om het veranderen van vertrouwde vormen of het opzetten van nieuwe programma's in de kerk. Bestaande activiteiten zoals de erediensten, kringwerk, catechese en pastoraat krijgen een nieuwe focus. Hiervoor worden materialen voor gesprekskringen, gemeenteveningen, cursussen, etc. aangeboden. In het vertrouwen op Heer van de Kerk en met de leiding van de Heilige Geest gaan we vol verwachting met elkaar op pad. De voorbereidingen zijn in volle gang. Binnenkort zullen we u verder informeren. Wilt u dit traject in uw voorbede gedenken? Meer informatie kunt u vinden op www.izb.nl/focus

Contactmiddag oudere gemeentelieden

De eerste contactmiddag van de komende winterperiode is op donderdagmiddag 3 oktober om 15.00 uur in de Kapel. Pastoraal medewerkster Mw. Heidi Kramer zal deze middag voor ons verzorgen. Ze gaat ons vertellen over het "doven" pastoraat, waar zij ook werkzaam voor is. Wij als commissie vinden het een heel leerzaam onderwerp. We hopen samen met haar een goede leerzame maar ook een gezellige middag te hebben, na een lange warme zomer. Vervoer hoeft geen probleem te zijn, de Stavib rijdt weer en anders is er wel een commissielid die rijdt. Voor de STAVIB kunt Mw. H. Heetebrij -Voerman bellen, tel. 243698 en zij regelt het voor u. Wij sluiten de middag om 5 uur af. U word van harte uitgenodigd om naar de Kapel te komen en wij hopen er vele te begroeten. Tot ziens, de Contactcommissie.

Stem voor de Roosevelt

Vakantieweek. Streekverband Noordwest Overijssel

Vanaf 27 september kan er door de leden van de Rabobank Mepel-Staphorst-Steenwijkerland weer gestemd worden voor allerlei goede doelen. De vakantieweek in het Rooseveltpaviljoen in het Nieuw Hydepark in Doorn is één van deze goede doelen. Elk jaar gaan er een aantal mensen uit onze Hervormde gemeente en uit de gemeente Steenwijkerland mee naar de Roosevelt Vakantieweek. Deze vakantie is bedoeld voor mensen uit Overijssel met een lichamelijke beperking die anders geen of weinig mogelijkheden hebben om op vakantie te gaan. Als u lid bent van de Rabobank in dit werkgebied en u wilt uw stem uitbrengen voor dit goede doel, dan willen wij u vragen om te stemmen op het Streekverband Noordwest Overijssel. Uw stem draagt er dan aan bij dat er volgend jaar weer leuke dingen georganiseerd kunnen worden voor de gasten die meegaan naar Doorn. Kijk voor aanvullende informatie en de voorwaarden op Rabobank.nl/clubsupport

Zendingscommissie

Voor de Pinstercollecte is inclusief een mooie gift én de kerkcollece een bedrag van € 2822,27 ontvangen. Wij danken u hartelijk dat u de moeite genomen heeft de acceptgiro's in te vullen en/of te doneren in de collectezak. Het bedrag is inmiddels overgemaakt naar Kerk in Actie. Ook voor ons project in Praag hebben we weer € 2.000,- overgemaakt. Dit bedrag was mede mogelijk door een prachtige gift die wij mochten ontvangen. We hopen voor het einde van dit jaar nog weer een bijdrage te kunnen overmaken. Zoals u wellicht weet komen de opbrengsten van de collectantjes én de bussen die achterin beide kerkgebouwen staan ten goede van dit project. Uw gift overmaken kan natuurlijk ook naar: NL07 RABO 0301 8184 36 t.n.v. project Praag. De zendingscommissie dankt u hartelijk voor al uw giften!

Gebedspunten uit Praag

Wilt u met ons danken voor een goede retraite en vakantieperiode met ons gezin. Het was een periode van rust voor ons gezin, en we gaan weer het seizoen in met nieuwe energie. Wilt u met ons bidden voor de ontwikkeling van het werk in Tsjechië. De eerste gesprekken bieden mooie perspectieven, en we zien uit naar het vervolg. Maar bovenal is het ons gebed dat we Gods hand mogen zien in het werk dat we doen en dat Hij ook dit proces leidt.

Wilt u met ons bidden voor Network Praha. We zien Gods hand in de groei en ontwikkeling van de gemeente en verlangen naar een werkelijke doorbraak van de Heilige Geest. Wilt u bidden dat het zaaien van Gods Woord ook mag leiden tot veel vrucht en de doorbraak van Zijn koninkrijk. Wilt u met ons bidden voor de politieke en maatschappelijke situatie in Tsjechië. Vlak voor de zomer vonden de grootste protesten plaats sinds het einde van het communisme en de regering staat onder druk. We hopen dat het rustig blijft, maar de situatie vraagt wel om een oplossing van-

uit de politiek.

Bloemengroet

Er zijn afgelopen week, als teken van medeleven en als groet van de gemeente, bloemen gebracht bij Mw. Lok- Visscher, v Issel-mudenstraat 14, bij dhr. Rook, Oppen Swolle 56, bij dhr. Mulch en mw. Daalmeijer Heetveld 1, zij waren 14 sept 12,5 jr. getrouwd, bij Mw. Smit - Mol, Weg van Rollecate 30, bij dhr. en mw. Visscher - Slot, Bisschopsstraat 68; zij waren 11 september 60 jaar getrouwd, bij dhr. en mw. Harsevoort - Harsevoort, de Wal 23: zij waren 11 september 60 jaar getrouwd, bij dhr. en mw. Schurink - Post, de Cartouwe 46; zij waren 12 september 50 jaar getrouwd.

Mw. Lassche - Klaver, Doeveslag 6, mw. Schuurman - Heetebrij, Oppen Swolle 8 en mw. Kramer, Emmeloord hebben bloemen ontvangen als dank voor hun inzet als vrijwilliger in de vakantieweek in Hydepark.

Giften

De Diaconie ontving via Anneke van Dijk €7.00 voor het bloemenfonds. Het College van Kerkrentmeesters ontving via G. Lassche-de Olde €10.00 voor de kerk. Hartelijk dank voor deze giften.

Vollenhove

STAD

Ds. D. Wolters, Steiger 27,
8325 HB Vollenhove, 0527-239291
E-mail:
predikantstad@hervormdvollenhove.nl
kerkelijk werker Mw. Heidi Kramer,
tel. 0527-613766 of 06-30016897
E-mail:
hkramer@hervormdvollenhove.nl

Belijdeniscatechisatie

Nu de zomer voorbij is, ben ik druk bezig met de voorbereidingen voor het komende seizoen. Ik ben heel benieuwd of er gemeenteleden zijn die belangstelling hebben voor belijdeniscatechisatie. Denk je er over na, of ken je iemand die er over nadenkt, doe me dan even een berichtje! Dan kunnen we zoeken naar de meest geschikte avond om het komend seizoen met elkaar in gesprek te zijn.

Kring 20/30

Voor twintigers en dertigers is er een gesprekskring. Erg leuk om met leeftijdgenoten na te denken over God en de relevantie van het geloof voor ons leven! De eerste keer is op donderdagavond 3 oktober. Heb je (eventueel) belangstelling? Doe me even een berichtje!

Met een hartelijke groet,
Dick Wolters

Vollenhove

AMBT

Ds. H.J.H. Pap, Leeuwte 88,
8326 AD, Sint Jansklooster,
0527-239504.
E-mail:
predikantambt@hervormdvollenhove.nl
E-mail:
scriba@hervormdvollenhove.nl

Meeleven met

Dhr. J. W. van Welie, Kloosterweg Sint Jansklooster, verblijft momenteel in Nieuw Claren-

BIJZONDERE THEMA-AVOND?

Mail naar nieuws@gezamenlijkzondagsblad.nl
Gratis plaatsing!

berg, Marjolein 329.

Mevr. G. de Olde - Kisjes, Leeuwte 69, sint Jansklooster, verblijft in het UMCG te Groningen

Gezamenlijke 12+ Club

Ambt.

Hallo jeugd van 12 jaar en ouder! Je bent welkom op vrijdag 4 oktober a.s. Dan beginnen we weer met de gezamenlijke 12+ club! Deze avond begint om 19.30 uur in de Johanneskerk. Mocht je graag op de club willen komen, maar kun je de eerste avond niet? Stuur dan even een berichtje naar telefoonnummer: 06-13061381. We hopen op een leuk seizoen. We hebben er zin in, jij/jullie ook? Groeten en tot vrijdag, De clubleiding: Emmie van Dalen, Monique van der Linde-Weijs en Ineke Huisman-Boes.

Beste catechisanten,

Het catechisatie seizoen gaat binnenkort weer van start en hierbij jullie zijn van harte uitgenodigd. We hopen natuurlijk net al vorig jaar dat we weer op jullie kunnen rekenen. Zodat we er weer een leerzaam en gezellig jaar van mogen maken. Let op er is een wijziging betreft de aanvangstijden. Zie onderstaande tijden.: Groep 1 (leeftijd 12-13) 1e en 2e jaar voortgezet onderwijs: aanvang 17.00 - 17.45. Groep 2 (leeftijd 14 -16) 3e en 4e jaar voortgezet onderwijs: aanvang 18.45 - 19.30. Groep 3 (16+): aanvang 19.30 - 20.15.

Belijdenis catechisatie: aanvang 20.15 uur.

We zien jullie graag op maandag 30 september, Kapel, Molenstraat te Sint Jansklooster. Met uitzondering van de herfstvakantie op 21 oktober. Is er elke week catechisatie. Hartelijke groet, Ds Pap, Grietje de Olde en Heide Kramer

Uitgerkend negentig

Op zaterdag 14 september mocht Peter Rook (Oppen Swolle 48 Vollenhove) mogelijk beter bij u bekend als Piet van 't Fort zijn negentigste verjaardag vieren. Samen met kinderen, kleinkinderen, familie en vrienden heeft hij het heugelijke feit gevierd in Wanneperveen. We wensen broeder Rook Gods nabijheid en zegen toe de komende tijd.

*Prijs de HEER, mijn ziel,
prijs, mijn hart, zijn heilige naam.
2 Prijs de HEER, mijn ziel,
vergeet niet één van zijn weldaden.
3 Hij vergeeft u alle schuld,
hij geneest al uw kwalen,
4 Hij redt uw leven van het graf,
hij kroont u met trouw en liefde,
5 hij overlaadt u met schoonheid en geluk,
uw jeugd vernieuwt zich als een adelaar.*

Ten slotte,
Ontvangt allen een vriendelijke groet vanuit de pastorie aan de Leeuwte,
ds. H.J.H. Pap

Diensten 29 september

Lees verder op pagina 14

Student praat in Emmeloord over Zuid-Afrika

Flevoland krijgt bezoek van de 24-jarige Zuid-Afrikaanse theologiestudent Sandile Mnisi. Mnisi is erg betrokken bij de ontwikkelingen in zijn land. Dit najaar rondt hij zijn masterscriptie over dit onderwerp af. Sandile laat bezoekers deze avond kennismaken met Zuid-Afrika. Welke kansen en uitdagingen ziet hij voor jongeren? Hoe wil hij als toekomstige predikant bijdragen aan de ontwikkelingen in zijn land? “Steeds meer kerken in Flevoland voelen zich betrokken bij het werk van Kerk in Actie in Zuid-Afrika”, zegt KerkinActie-consulente Gerdine Klein-Spilt. Dat is belangrijk, want jeugdwerkeloosheid is er een groot probleem. Jongeren hebben geen positief toekomstbeeld en belanden al snel in de criminaliteit

Woensdag 2 oktober 19.45 uur, Emmeloord, Nieuw Jeruzalemkerk, Cornelis Dirkszplein 10 aanmelden: g.klein@protestantsekerk.nl

Themamoment Taizé in Genemuiden

Een Taizé-avond meemaken in Zwartewaterland, het kan nu. Tijdens een bijeenkomst van ongeveer een uur, zingen de deelnemers Taizé-liederen, lezen ze een Bijbeltekst en wisselen ze een stiltemoment af met een lied. Een avond waarin men tot niets verplicht is en de stilte tot zich kan laten spreken.

Vrijdag 4 oktober, Genemuiden, 20.00 uur, Gereformeerde kerk, info en aanmelden: www.leerhuiszwartewaterland.nl

HGJB-scholierenweekend

Of je nu een veilige thuissituatie of een omgeving vol problemen hebt, iedereen wil er wel eens uit. Het HGJB-scholierenweekend is voor tieners van 14 tot 17 jaar dé combinatie van ontdekken wie God is, gezelligheid, knettergek doen, nieuwe mensen ontmoeten en praten over God en geloof. Een andere omgeving, andere leeftijdsgenoten, dan ontstaat er iets. Noem het openheid, verbinding of wat dan ook. Maar dat het werkt, blijkt na elk weekend weer.

18 – 21 oktober, Diepenveen, Nieuw Sion, € 109, hgjb.nl/scholierenweekend/

Make Some Noise Kids Liveshows

De liveshows van Make Some Noise Kids zijn stoer, spectaculair en vol energie. Stil zitten is écht onmogelijk! Wat dacht je van ‘Het allerleukste liedje’, ‘Een heel goed liedje is dit niet’ en ‘Zo happy’? Ze komen allemaal voorbij en natuurlijk zullen presentatoren Tim en Adriëne alles weer in goede banen leiden. Na de show is het nog niet afgelopen: je kunt een dansworkshop volgen en misschien krijg jij wel een rol in de nieuwe videoclip van Make Some Noise Kids.

26 oktober - Den Haag, 2 november - Leeuwarden, 9 november - Veendam, 23 november - Dordrecht, kaarten via www.makesomenoisekids.nl

Vervolg van pagina 13

Wanneperveen / Belt-Schutsloot

Ds. W.J. Menkveld, Veneweg 33
7946 LC Wanneperveen, 0522-701108
b.g.g. 06-40428018, jmenkveld@solcon.nl
Scriba: mevr. R. Lok-Lok,
Noorderweg 57, 8066 PW
Belt-Schutsloot, 038-3867486
scriba@pknwanneperveenbeltschutsloot.nl
Protestantse kerk Wanneperveen,
06-51038124
IBAN: NL27 RABO 0367 1544 63
t.n.v. het college van kerkrentmeesters van de Protestantse Gemeente Wanneperveen/ Belt-Schutsloot
www.pknwanneperveenbeltschutsloot.nl

Belt-Schutsloot 09.30 uur – Voorganger: ds. J.A. Dekker, Lemele.

Wanneperveen 09.30 uur – Voorganger: dhr. J. Smit, Belt-Schutsloot.

Diensten 6 oktober

Belt-Schutsloot 09.30 uur – Voorganger: ds. W.J. Menkveld Wanneperveen 11.00 uur – Voorganger: ds. W.J. Menkveld – Ouderendienst.

De diaconiecollecte is in beide diensten voor Kerk en Israël en er is in beide diensten een extra collecte voor kerk en onderhoud.

Oppas W’veen en BS: Zie www.pknwanneperveenbeltschutsloot.nl, onder: rooster.

Rooster bloemendienst W’veen

29/09 – fam. H. Veninga en fam. J. Zomer.

06/10 – fam. W. van Duuren en fam. C. Vos.

Bloemen

De bloemen uit de dienst van 15 september te BS gingen ter bemoediging naar mw. G. Klaver-de Jonge. De bloemen van 15 september in W’veen gingen naar de heer A. Veninga, i.v.m. een ziekenhuis opname en naar M. Winters- Huisman. Zij is jarig geweest.

Zondag 22 september gingen er bloemen met hartelijke felicitaties naar Arne de Jonge en Marieke Vogel i.v.m. de geboorte van hun zoon en naar de heer J. de Goede, hij mocht zijn 80ste verjaardag vieren. Een derde bos werd bestemd voor Kasper de Jonge, hij kwam na een operatie

weer terug uit het ziekenhuis.

Verantwoording

De diaconiecollecte in W’veen op 15 september voor de Groene Wensboot bracht € 56,20 op en de avondmaalscollecte voor Save the Children € 135,35. De collecte voor de onkosten van de startzondag in Wanneperveen bracht € 109,70.

Jarige 80+ers in oktober

4-10 Mw. A. Oosterhof-Boonstra, 82 jaar.

5-10 Dhr. J. Bakker, 82 jaar.

13-10 Dhr. A.H. Wildeboer, 80 jaar.

18-10 Mw. M. van Vianen-Hoffman, 86 jaar.

21-10 Mw. A.P. van Velzen-Tuin, 86 jaar.

27-10 Mw. M. Lijkendijk-Smit, 86 jaar.

27-10 Mw. Huisman, 82 jaar.

30-10 Mw. G. Kroes-Strijker, 83 jaar.

Allemaal alvast hartelijk gefeliciteerd en een fijne dag gewenst.

Huwelijk

Op 20 september jl. zijn Jeffrey van de Belt en Elise Visscher getrouwd. Zij wonen in Hasselt. Wij wensen Jeffrey en Elise veel geluk voor de toekomst.

In Memoriam: Geertruida van de Belt Klaver

Geertruida Klaver werd op de Belt geboren op 22 september 1922. Ze was de tweede dochter van Stoffel met Geertje. Ze hadden het niet heel breed, maar toch ontbrak het ze aan niets. Hun hele leven speelde zich af op de Belt. Op school doorliep ze de acht klassen met gemak en veel versjes die ze geleerd had van juffrouw Berghorst heeft ze nog vaak en tot het laatst toe voor ons gezongen. Het geloof had in het gezin een natuurlijke plek; met een vader die in de kerkenraad zat en in de leiding van de zondagschool, was dat ook geen wonder. Na de lagere school ging ze werken bij Jan Lok van de Havezathe. En ze hielp haar moeder thuis en vader in het veld. Daarnaast was ze actief in het verenigingsleven. Daar leerde ze Hendrik van de Belt kennen met wie ze in 1943 trouwde. Ze woonden aan de Schutsloot op de Buutenbelt. In 1969 verhuisde het gezin (met 5 zonen) naar de Vastebelt waar ze pionierden met campinggasten. Ze bouwden er een goed bestaan op tot ze in 1985 naar

De Steenakkers verhuisden. Dit werden zware jaren voor Trui. Hendrik overleed in 1993 en vier van haar zoons moest ze afstaan. Ondanks dit alles ging ze door met haar leven en ook de gewone dingen hielden haar aandacht. De laatste 7 jaar kwam de buurtzorg in het spel al vond ze dat zelf niet zo nodig. Zo bleef ze tot het laatst. Ze wilde graag de regie in haar eigen leven houden. Dankzij inzet van de familie, vooral van Joke die er naast woonde en Marrie, kon ze gelukkig thuis blijven tot het laatst, mede dankzij de inzet van vierentwintig-uurs zorg. Zaterdag 7 september is ze overleden. Vrijdag 13 september werd ze begraven in Wanneperveen na een dienst in de kerk in Belt Schutsloot. In een dienst waarin we dankbaar terugzagen op haar lange leven en alles wat zij heeft mogen betekenen. Waarin we met elkaar ook van harte hebben gezongen zoals zijzelf ook graag deed. Uit de Bijbel lezen we Psalm 23 en dan met name de woorden: Uw stok en Uw staf die vertroosten mij. Het leven valt niet altijd mee, maar er is er Eén die voor ons uitgaat. De weg die we gaan is altijd een weg waar Hij ook ging. De Herder uit Psalm 23 is de Goede Herder uit het Nieuwe Testament. Jezus Christus. Hij zorgt ervoor dat we thuiskomen. Dat mag een rijke troost zijn op de momenten dat Trui, moeder, oma en overoma, hier gemist wordt.

Vanuit de gemeente

Kasper de Jonge is weer thuis en hersteld voorspoedig van de operatie.

Vanuit de Pastorie

Zoals aangekondigd had ik afgelopen week vrij. Daarna begint het winterwerk weer op volle toeren.

Vorige week mocht ik weer even in de collegebanken zitten. Vanuit het Greijdanus bezoeken leerlingen een aantal gastlessen aan de Theologische Universiteit van Kampen, en ik mocht mee als chauffeur. Het onderwerp: Bewijzen of argumenten voor het bestaan van God en daarmee de basis voor geloof in God. Een mooie middag die ik ook best voor gemeentelieden zou willen herhalen omdat er nut-

tige en hanteerbare argumenten werden gegeven over het geloof in God in gesprek met atheïsten. Wat allereerst opvalt, en wat je vandaag gemakkelijk over het hoofd ziet, is dat er juist veel christenen waren die de basis hebben gelegd voor de wetenschap die we vandaag gebruiken. In de populaire wetenschap doet men graag alsof een goede wetenschapper niet gelooft omdat de wetenschap geloof in de weg staat. Niets is minder waar voor wie de wetenschappelijke geschiedenis een beetje kent. Het waren vaak christenen die universiteiten bouwden, die grote en belangrijke ontdekkingen deden. Het waren vaak de kerk en christelijke overheden die daar geld in staken en dat mogelijk maakten. Met de Bijbel in de hand deed men wetenschappelijk werk op hoog niveau. Daarvan profiteren we tot vandaag toe. Natuurlijk was ook toen in de wetenschap niet alles goud (geloof) wat er blonk maar, de Verlichting die er uiteindelijk voor heeft gezorgd dat geloof en wetenschap in de ogen van veel mensen steeds meer op vijanden zijn gaan lijken is eigenlijk nog maar piepjong. Heeft nauwelijks recht van spreken. Dus laten we ons vandaag niet aanpraten dat de wetenschap weet wat er waar is van geloof in God.

Hartelijke groeten,
Ds. Menkveld.

Willemsoord / Peperga / Blesdijke

Predikant: ds. Gerrit van den Dool
Pastorie: Steenwijkerweg 157
8338 LB Willemsoord
predikantwillemsoord@gmail.com
Telefoon predikant: 0521-346611
Scriba: Henry Bos, Steenwijkerweg 194
8338 LD Willemsoord, 0521-514587
kerk.willemsoord@hetnet.nl
Koster: mevr. T.Winters-de Boer,
0521-588515, Rentmeesters Prot.
Gem Willemsoord Peperga Blesdijke
IBAN: NL34 INGB 0000 9350 70

Zondag 29 september

Dienst in Blesdijke 9.30. In deze dienst hoopt ds. Gerrit van den Dool voor te gaan. Ouderling

Lees verder op pagina 15

Advertenties

LAAT ZIEN WAT
UW KERK DOET!
DEEL DE
VEELKEURIGE
INFOGIDS UIT.

Een praktisch overzicht van uw kerkelijke activiteiten in het komende seizoen in een handzaam boekje. Om uit te delen aan gemeente-leden, nieuw-ingekomenen en geïnteresseerden.

Meer informatie: 0546 - 577475 (vraag naar Geke Brinkers).
www.welkomindekerk.nl

Aanleg & onderhoud van al uw groen
Grondverzetting & machine verhuur

Barsbeek 62
8326 BP
Sint Jansklooster

T.: 0527-246533
info@adejonge.nl
www.adejonge.nl

TOE AAN EEN NIEUWE SITE VOOR UW KERK?

Prat eens vrijblijvend
met de makers van het
Gezamenlijk Zondagsblad.

Bel of mail met Ygerne ten Brinke: 0546-577475 of ygerne@topic-cc.nl

Vervolg van pagina 13

van dienst is Feikje Kloosterman en het orgel wordt bespeeld door Menno van der Vinne. De uitgangscollecte is voor het onderhoudsfonds. De ontvangst is door David Raggers en de bloemen worden bezorgd door Alie Baars. De ophaaldienst wordt verzorgd door Gerrit Hop (0521- 584343). Het lied voor de dienst is lied 280 vers 1, 2 en 7.

Collecten. 15 september tent-dienst voor stichting Un oasis en la motana in Colombia €250,- (door de diaconie naar boven afgerond). 22 september: Diaconie: €47,55 Kerkrentmeesters: €34,60 en de uitgangscollecte voor het plaatselijk pastoraat €31,50. Er is een gift voor de India projecten binnengekomen van €50,-

Verjaardagen. Op 5 oktober hoopt mevrouw F. Schelhaas-Hielkema, Markeweg 41 Blesdijkje 91 jaar te worden. Namens onze gemeente willen we haar van harte feliciteren en een gezegende dag toewensen.

Bloemen. 15 september tent-dienst: De heer J. Hogeling, Kloosterhuisstraat. 22 september: Gerrie Raggers Nijenstede.

Waar geloof het meest kost. “Bid voor ons.” Dat is vaak het eerste dat vervolgde christenen vragen. Zij kennen het belang van gebed uit eigen erva-

REGIONALE JEUGDBIJEENKOMST?

Mail naar nieuws@gezamenlijkzondagsblad.nl
Gratis plaatsing!

ring. Iedere week geef ik u een gebedspunt door: Een militie in Soedan valt ziekenhuizen en klinieken aan waardoor gewonde burgers niet goed opgevangen kunnen worden. Bid dat er snel een einde aan het conflict komt en bid om een oplossing die vrede brengt voor het Soedanese volk.

Kopij GZ. De kopij voor het volgende zondagsblad kunt u inleveren tot uiterlijk zondag 29 september 12.00 uur bij de scriba. Het kan natuurlijk ook via kerk.willemsoord.nl Namens de kerkenraad een hartelijke groet aan u allen.

Handen vol hoop

*Je hebt vragende handen.
Je hebt dragende handen.
Je kan een schouderklop geven.
Je kan een handdruk geven.
Je hebt werkende handen.
Je hebt scheppende handen.
Je kan slaan met je handen.
Je kan vuisten maken.
Je hebt biddende handen.
Je hebt smekende handen.
Je hebt een handje van een pasgeborene.
Je hebt de diepe en rijke levenslijnen van een hand*

van een bejaarde.

Wees jij de juiste hand op het juiste moment.
Wees jij dus een hand van hoop: voor elk kind, voor iedere jongere, elke collega en de naaste om je heen!

Henry Bos ouderling-scriba

Van de predikant

Pastoralia. Mevr. Riekie Grooters - Dedden moest opnieuw worden opgenomen in het ziekenhuis.
Mevr. Gerrie Raggers - Gaal, die met een drietal andere ouderen uit ons midden van een prachtige week had genoten in het Rooseveltpaviljoen, maakte na haar thuiskomst een val waarbij zij zich lelijk blesseerde. Gelukkig gaat het weer wat beter met haar. In lief en leed weten we ons in gebed en metterdaad met elkaar verbonden, met name met hen die dat in het bijzonder nodig hebben.

Gezin en Geloof. We hadden een prachtige avond met en voor ouders van jonge gezinnen.

Familieberichten kunt u mailen: henriette@topic-cc.nl, of sturen: Topic, Burg. J.C. van den Bergplein 34, 7642 GT Wierden. Berichten die maandag vóór 10.00 uur binnen zijn, worden opgenomen in de krant van die week, die op vrijdag of zaterdag bij de abonnees arriveert. Het tarief is € 0,39 per mm hoogte, per kolom, exclusief 21% BTW. Eén kolom is ca. 4 cm breed. Familieberichten bestaan uit 2-koloms advertenties.

Het vergelijken van het verhaal van Abraham's roeping in verschillende kinderbijbels was een groot succes. We gaan daarmee door! Er liggen hier nog groeikansen die erop wachten te worden aangegrepen! De volgende avond is gepland op dinsdag 12 of donderdag 14 november - naar het beste uitkomt.

Komende zondag. Op Startzondag maakten we een begin met de reeks diensten over het Onze Vader. Naar goed-rabbijnse traditie geeft Jezus ons als zijn leerlingen het Onze Vader als samenvatting van zijn onderwijs. Bij vaak gebeden woorden kan het zomaar gebeuren dat je je niet meer realiseert wat je nu eigenlijk uitspreekt. Daarom is het goed en belangrijk er eens nader bij stil te staan. Komende zondag komt het gebed 'Uw Naam worde geheiligd' aan de orde.

Tot slot een hartelijke groet aan u, aan jou, ds. Gerrit van den Dool

Ministrycursus in Steenwijk

Deelnemers leren tijdens deze cursus luisterend te bidden en vrijmoediger te worden in het gebed voor andere mensen. Ook zal er onderricht plaatsvinden. Velen zijn verrast hoezeer dit hun geestelijk leven verrijkt. De cursus bestaat uit vijf lesavonden vol theorie en samen oefenen. Cursusleider is ds. Jelle de Kok, predikant te Wilsum en toeruster binnen de PKN via het Evangelisch Werkverband.

Woensdagavond 16 en 30 oktober, 13 en 27 november en 11 december, Steenwijk, Doelenstraat 14, De Koning, 19.45 uur, € 10, aanmelden: dekoningsteenwijk@gmail.com of via WhatsApp/SMS naar 06-41516405

Boek Binnendijk over hemel

Henk Binnendijk heeft een nieuw boek geschreven. Hij kwam op dit idee door een bijzonder voorval. Henk Binnendijk werd geïnterviewd voor GrootNieuwsRadio door Jorieke Eijlers. Zij vroeg hem: “Hoe ziet de hemel eruit?” Henk antwoordde: “Dat weet ik niet.” En hij zweeg. Maar Jorieke hield de microfoon bij zijn mond en zei ook niets. Hij moest wel verder gaan. Achteraf bleek dat hij een half uur over de hemel had gesproken. Dat maakte iets in hem wakker. Toen het onderwerp in de tijd erna nog een paar keer zijn pad kruiste, realiseerde Henk zich: ‘Ik denk dat het de bedoeling is van de Here God dat ik over de hemel ga schrijven.’

‘Hoe ziet de hemel er uit?’ van Henk Binnendijk ligt in de boekhandels

EO sluit aan bij Groen Geloven

Met het evenement Groen Geloven willen de initiatiefnemers christenen en geloofsgeenschappen laten ontdekken wat de volgende stap is naar een duurzame levensstijl. Hanna van der Horst, projectleider: “We willen samen christenen een nieuw perspectief bieden op Gods schepping.” Tijdens het evenement zijn er verschillende prikkelende speeches, kunnen deelnemers zich verdiepen in specifieke thema's en biedt de afsluitende netwerkbordel de kans om mensen te ontmoeten die ook op zoek zijn naar een levensstijl die recht doet aan mens en natuur. Wie er bij wil zijn, komt op een wachtlijst. Twee maanden voor de aanvangsdatum waren kaarten voor het evenement al uitverkocht.

Zaterdag 5 oktober, 9.30 uur, Zwolle, Dominicanenklooster

“Als ik alles had laten gebeuren, was ik in de sociale werkplaats terechtgekomen”

Vervolg van pagina 10

ten tikt Klokkers gegevens in op zijn smartphone. “Even aandelen gekocht. Over een paar weken krijg ik weer een leuk bedrag uitgekeerd.”

Het volgende adres waar Klokkers aan de slag ging was Menzis. Daar merkte hij dat veel klanten een betalingsregeling afsloten omdat ze de maandpremie niet meer konden betalen. Vanuit deze ervaring startte hij in 2011 Omgaanmetgeld.com en sinds 2016 verzorgt hij financiële educatie aan particulieren en ondernemers, geeft lezingen en workshops. “Ik heb zelf een spaarplan afgesloten toen ik 21 was en op mijn 41^e werd er zoveel uitge-

keerd dat ik vanwege het geld niet meer hoef te werken, ook door de wajonguitkering trouwens. Als je van jongs af aan een klein bedrag per week weglegt, heb je geen studieschuld als je achttien bent, maar beschik je over een goede basis om je studie te betalen, een bedrijf te starten of iets anders te doen.”

Passief inkomen

Klokkers bouwt ‘passief inkomen op’, waarmee hij bedoelt, dat geld voor jou werkt in plaats van dat jij voor geld werkt. Hij baseert zich hierbij op het cashflow kwadrant van Robert Kiyosaki, bij wie hij meerdere trainingen volgde. In het eerste stadium werk je voor een baas, daarna volgen de fase van zelfstandige, bedrijfseigenaar

met personeel en uiteindelijk investeerder, die geld met geld verdient. “Iedereen die écht rijk wil worden, kan dat realiseren,” is zijn overtuiging, mede gebaseerd op de boeken van zakenman Donald Trump, die hij ooit persoonlijk sprak tijdens een lezing in Amsterdam.

Tijdens zijn workshops stelt Klokkers zijn gehoor de vraag: Maakt geld gelukkig? “Voor mij geldt dat wel. Toen ik financieel onafhankelijk werd, merkte ik bijvoorbeeld dat mijn spasmes minder werden en ook mijn diabetes verdween. Ik hoefde me minder zorgen te maken.” Hoe zouden de miljoenen armen in de wereld daar tegen aankijken? Velen hebben geen kans op verbetering van hun lot. “Ook zij kunnen de juiste persoon tegenkomen, die hen verder helpt. Ik geloof in het principe dat je mensen een hengel moet geven en niet alleen vis.”

Hoe ziet hij geldzucht (geld als afgod), iets waar de Bijbel voor waarschuwt? “Het gaat er om wat je met je geld doet. Zo heb ik bijvoorbeeld zonnepanelen aangeschaft en een werknemer geholpen haar eigen woning te kopen.”

Relaties

Klokkers is vrijgezel. “Ik heb de ware nog niet gevonden. Ik heb in 2001 een relatie gehad met een schoolgenootje dat slechthorend was. Maar karakters, opvoeding en de manier waarop we in het leven stonden, verschilden teveel. Bovendien boterde het niet tussen onze moeders. Later heb ik

nog een relatie gehad met een dame die ik kende uit een revalidatiecentrum, maar het verschil in niveau was te groot. Vervolgens leerde ik in 2004 via internet een dame kennen met wie ik Kerst zou vieren. Twee dagen ervoor zei ze af.” Ook latere pogingen om een relatie aan te gaan, liepen mis.

Geloof

Ardi bezocht vroeger met zijn moeder de PKN in Bergentheim. “Ik heb belijdenis gedaan, maar rond mijn dertigste heb ik het geloof verlaten; ik voelde teveel verdriet en pijn. Tot ik op een raadsvergadering in Hardenberg mensen van de ChristenUnie ontmoette. Ik raakte geïnteresseerd en betrokken en werd lid van de schaduwfractie.

Toen heb ik het geloof weer opgepakt. Ik volgde een Alphacursus en ga inmiddels weer iedere zondag met een goed gevoel naar de PKN in Bergentheim, waar ik kerkarchivaris ben geworden. Ook sprak ik tijdens een Kerstviering op Christelijke Scholengemeenschap Het Noordik in Vroomshoop. Politiek past wat minder goed bij mijn ondernemersmentaliteit van gewoon D.O.E.N.(Direct Onmiddellijk En Nu)... Overzie ik mijn leven tot nu toe, dan zie ik de sturing van God. Gebruik de talenten die God je heeft gegeven, iedereen heeft ze. Ook heb ik God leren zien als de Vader die ik zelf nooit had. En hoewel ik lang niet altijd antwoord krijg als ik ergens mee zit, toch geeft Hij me steun en troost.”

IK HEB GOD LEREN ZIEN ALS DE VADER DIE IK NOOIT HEB GEHAD

**STEENHOUWERIJ
DE VERBINDING**

Nagelerstraat 7
8301 XE Emmeloord

T | 05 27 264 881
E | info@steenhouwerijdeverbinding.nl

www.steenhouwerijdeverbinding.nl

Bouwbedrijf Bart Smit
Beulakerweg 131c
8355 AE Giethoorn
tel.: 0521 - 36 00 00
info@bouwbedrijfbartsmit.nl

www.bouwbedrijfbartsmit.nl

NVBU
Meer Met Minder
Energie
Vakker
lerkend
leerbedrijf
VGM
C. HECKLIST
A. ANNEMERS
BOUW
GARANT

**Bouwbedrijf
Wicherson**

verbouw
nieuwbouw
onderhoud

Steenwijkerwold
tel.: 0521 - 58 95 49

**TOTAAL INSTALLATEUR
BROUWER TUK**

Tukseweg 198 TUK Tel. 0521-512983
www.brouwertuk.nl

drok Advies, planning en uitvoering onder één dak
DECORETTE
HUBO
drok SCHILDERS
GLASZETTERS
**Decorette, Hubo en
Schildersbedrijf Drok**
Uw makeover is bij ons in goede handen!

De Weyert 10, Vollenhove | 0527-24 13 55 | decorette-drok.nl

Uitvaartverzorging
Grafkistenfabriek Nieuw-Amsterdam

Voor een piëteitsvolle uitvaart...

Bij overlijden: 0800 - 024 25 26
(dag en nacht bereikbaar)

Kantoor:
Ballastweg 2
7741 ZL COEVORDEN
Tel.: (0524) 515 899
Fax: (0524) 515 227

Postadres:
Postbus 208
7740 AE Coevorden
e-mail: uvvugna@planet.nl

Vestigingen in: Emmen - Coevorden - Zuidwolde (Dr.)
Voor informatie: (0591) 633 020 of (0524) 515 899

Vind een Christelijke Partner

www.samen-verder.nl

Al 30 jaar deskundige
en persoonlijke
bemiddeling

Tel: 088-130 34 00
Gratis brochure

30 jaar ervaring
SAMEN VERDER

HÉT WEEKBLAD VOOR BETROKKEN KERKMENSEN

Maak nu kennis met het
**Gezamenlijk
Zondagsblad**

Ga naar:
www.welkomindekerk.nl

Of vul de bon in:

**3
MAANDEN
PROBEREN
VOOR MAAR
€ 8,95!**

JA, ik wil het vernieuwde Gezamenlijk Zondagsblad drie maanden op proef voor slechts € 8,95. Daarna beslis ik of ik een abonnement neem.

Dhr. | mw. | fam. *

naam: _____

adres: _____

postcode: _____ woonplaats: _____

e-mail: _____ tel.nr. _____

*Omcirkel de juiste aanhef.
In envelop zonder postzegel sturen naar: Gezamenlijk Zondagsblad,
Antwoordnummer 12, 7620 VP Wierden

Topic Crea

Topic Creatieve ideeën
Topic Creatieve teksten
Topic Creatieve ontwerpen
Topic Creatieve online media
Topic Creatieve offline media
Topic Creatieve Communicatie

Verrassend creatief
topic .nu

mountainbiken
in Sauerland
welkom in
Haus Reinhild

Twee ruime
appartementen.
Ook gelijktijdig
te boeken.

Kijk op
hausreinhild.nl

**welkom
in de
kerk**

Wij maken magazines: van de kerken,
voor toeristen. Om hun te laten weten
dat ze welkom zijn. In de omgeving en
in de kerken.

Stichting Welkom in de Kerk werkt
zonder winstoogmerk. U bent welkom
op: www.welkomindekerk.nl